LIETUVA

Nr. 40 — CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 7 Spalių (October) 1898 m. — Metas VI

Entered at the Chicago, Ill. Post Office as second class matter.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
Amerikoje..... $2.00
Į Užmare..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiuncziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

Amerika ir Iszpanija.

Komisoriai abiejų wedusių karę wieszpatyszczių, taigi Amerikos ir Iszpanijos, jau pradėjo tarybas. Abiejų krasztų komisoriai, atkakę į Paryžių, atsilankė pas Prancuzijos prezidentą. Amerikoniszki komisoriai galėjo su sikalbėti tikt su pagelba wertėjo, kadangi nė wienas isz jų ne moka terptautiszkuose diplomatiszkuose susineszimuose wartojamos prancuziszkos kalbos. Prancuzijos užrubežinių dalykų ministeris Delcasse abiejų krasztų komisorius užpraszė ant pusryczių ir pas jį pirmiausiai amerikoniszki ir iszpaniszki komisoriai susitiko. Ant tarybų komisoriams prancuziszkas randas pawedė dalį užrubežinių dalykų ministerijos biurų, į tą dalį prancuziszkiems ministerijos urėdnįkams prisakyta ne waikszczioti tąsyk, kada atsibuwa komisorių tarybos.

Kaip laikraszcziai pranesza, iszpaniszki komisoriai priesztarauja amerikoniszkiems. Jie ne sutinka atiduoti Amerikai Filipinų salas. Amerikonai reikalauja salos Luzon su miestu Manille, kitas salas sutinka palikti po Iszpanijos wirszinįkyste, bet reikalauja, kad Iszpanija pažadėtu ir tų po jų wirszinįkyste pasilikusių salų niekada ne atiduoti nė jokiai kitai wieszpatystei, kaip wien Amerikai. Japoniszkas pasiuntinys Paryžiuj teiposgi pagarsino laikraszcziuose, buk Japonija ne sutiks ant atidawimo Filipinų salų Amerikai arba kokiai nors Europėiszkai wieszpatystei. Jeigu tas atsitiktų, Japonija turėsianti pasiprieszinti arba gauti atlyginimą kitur.

Tuom tarpu ant Filipinų salų karė priesz Iszpanijos waldžią traukiasi toliaus, weda ją rods ne amerikonai, bet pasikėlėliai. Jie buwo iszlipę ant salos Visaya, bet muszyje tapo iszpanijonų sumuszti, krito jų ant muszio lauko 94. Aguinaldo apsigarsino jau prezidentu naujos Filipinų republikos, kurią buk Prancuzija pažadėjusi pripažinti. Tuom tarpu iszpanijonai kraustosi nuo salos Luzon, kuri, iszėmus Cavittos ir Manillės, wisa maisztinįkų rankose; jie pripažino Aguinaldui, kaipo prezidentui naujos republikos, po 75000 dol. ant metų algos, taigi daugiaus negu gauna Mc Kinley. Stowėję Manillės porte prancuziszki, angliszki, wokiszki ir wienas maskoliszkas kariszki laiwai apleido portą ir iszplaukė prie Chinų pakranczių.

Iszpaniszki laikraszcziai paduoda, buk 100000 Porto Rico salos gywentojų, ne norėdami patekti Amerikai, iszreiszkė norą persikelti kitur. 100000 yra tai penkta dalis wiso salos gywentojų skaitliaus. Ant Kubos teiposgi didesni salos gywentojų dalis geidžia wisiszkos nepriguimystės, ne nori atiduoti Amerikai waldžios nė ant trumpo laiko, wien buwusius maisztinįkų wadowus amerikonams pasisekė patraukti į sawo pusę, bet per tai jie gal nužudyti sawo įtekmę terp gywentojų ir tąsyk ir jų pritarimas ne turės didelės wertės.

Prancuzija.

Prancuzijos randas galutinai nusprendė atnaujinti Dreyfuso prową, tapo jau iszduotas jo prižiurėtojams prisakymas pargabenti jį nuo Welnių Salos į Cayenną, isz kur pirmutiniu plaukiancziu garlaiwiu jis bus perweztas į Prancuziją. Antra prowa atsibus Paryžiuje. Nežiurint wienok ant to, terp szalinįkų atnaujinimo prowos ir to prieszinįkų Paryžiuje buwo gana smarkus susimuszimas. Muszėszi rods tikt su lazdomis, bet wisgi yra net keliolikas žmonių sužeistų; kelias deszimtis policija turėjo suaresztuoti. Wieni eidami ulyczioms szaukė: "tegul gywuoja Zolė ir teisybė!" kiti gi rėkawo: "tegul gywuoja armija, szalyn su žydais!"

Prancuzijos parlamentas dar ne susirinko, nežinia todėl, kaip jis priims ministerių pirmsėdžio užgirtą padawadyjimą atnaujinti Dreyfuso prową. Jeigu parlamente atsiras didesni dalis prieszingos nuomonės pasiuntinių, jie priwers dabartinius ministerius pasitraukti nuo wietų.

Kaip dabar pasirodo, prancuziszkas majoras Marchand, kurisai su 120 kareiwių užėmė Faszodą ir užkirto anglijonams kelią prie platinimo waldybų į pietus nuo Egipto, nenusigando gazdinimo angliszkos kariaunos wirszinįko, Kitchenero ir jo 30000 kareiwių. Nors angliszki laikraszcziai gana garsino, buk Kitchener užėmė Faszodą, bet žinia ta dabar pasirodo neteisinga: Marchand su sawo 120 kaip sėdėjo Faszodoj, teip ir sėdį, angliszkos gi kariaunos wirszinįkas ne iszdryso jo užkabinti. Angliszkas randas užtai pradėjo tarybas su Prancuzija, nuo kurios stengiasi iszderėti Faszodą be bandymo iszwyti su skaitlingesne kariauna Marchandą. Jeigu isz czia prancuzai ir pasitrauks, tai ne pasitrauks už dyką, už Faszodą reiks atlyginti jeigu ne rytinėj Afrikoj, tai kituose krasztuose. Dabar jau už pasitraukimą isz Faszodos anglijonai siulo prancuzams tulus apskriczius ant wirszutinio Nigero, widurinėj Afrikoj. Jeigu prancuzai ant to dar nesutinka, tai todėl, kad tikisi dar daugiaus ką nors iszderėti. Prancuzai už Faszodą, apart siulomų apskriczių ant wirszutinio Nigero, reikalauja dar, kad Anglija Prancuzijai pawestu salas Naujus Hebridus, Australijoj, kurias dabar waldo isz wien su Anglija. Taigi mat drąsa prancuziszko majoro, kurisai su 120 kareiwių įsiweržė į nežinomus krasztus, nepasiliks Prancuzijai be naudos.

Turkija.

Turkiszkas gubernatorius ant salos Krėtos tapo, ant reikalawimo Europos laiwynių wirszinįkų, praszalintas. Jį europeiszkį komisoriai, atsiųsti ant tirinėjimų priežaszczių buwusių ant tos salos skerdynių, tiesiog apkaltino, buk jis tas skerdynes pagimdė. Ant pareikalawimo Anglijos admiralo atimti ginklus nuo mahometonų ir iszduoti pakėlusių maisztus wadowus, nors sulfanas prisakė iszpildyti reikalawimą, atidawė wos kelias deszimtis senų karabinų, geresnių gi nė ne bandė nuo mahometonų atimti. Wieton gi maisztinįkų wadowų, angliszkam admiralui iszdawė wisai ne kaltus žmonis, kuriuos reikėjo paleisti, wisi gi kalti ir dabar liuosi. Mat turkiszkas gubernatorius bandė prigauti anglijonus, bet tas ne pasisekė. Ant nelaimingos maisztų isznaikintos salos gywentojai baisų kenczia wargą, salos widuriuose nuo bado mirszta teip krikszczionys kaip ir mahometonys.

Armenijoj, Azijatiszkose Turkijos waldybose užgimė wėl krikszczionių skerdynės. Iszbėgioję isz Armenijos laike buwusių czia seniaus skerdynių armeniecziai į Maskoliją, pasitikėdami ant sultano daleidimo, grįžo atgal į tėwynę susirinkę į didelį pulką. Wos perėjo wienok Turkijos rubežių, ant jų užpuolė ginkluoti turkiszki rubežiaus sargai. Užgimė muszis, kuriame 40 armenieczių, daugume beginklių, tapo užmusztų.

Turkiszkoje waldyboje pietinės Arabijos jau nuo dwiejų metų nesiliauja maisztai, kuriuos czia tyczia palaiko anglijonai, pristatydami maisztinįkams ginklus. Anglijonai mat, palaikydami maisztus, tikisi atrasti progą ant užėmimo sau tinkanczių waisingų pietinės Arabijos apskriczių. Iszsiųstas priesz pasikėlėlius Edhem pasza praneszė į Konstantinopolių, kad ant suwaldymo maisztų reikia mažiausiai 40000 kareiwių, tuom tarpu jis turi wos kelis tukstanczius apdriskusių, iszbadėjusių kareiwių. Ant iszsiuntimo daugiaus kareiwių ir parupinimo wisko, kas ant karės wedimo reikalinga, Turkijai truksta pinigų.

Maisztai užgimė teiposgi ir Albanijoj, europeiszkose Turkijos waldybose prie Adrijatiszkų jurių. Buwo jau keli susitikimai maisztinįkų su mažesnėms turkiszkos kariaunos dalims. Czia wienok maisztai beweik niekada ne pasiliauja ir Turkija jau teip prie jų priprato, kad ne labai nė rupinasi apie suwaldymą.

Chinai.

Europos wieszpatyszczių kariszki laiwai, stowėję Manilles porte, atkako į Chinų pakrantes, kadangi wisi bijosi, kad czia ne užgimtu baisus kraujo praliejimai. Pasirodo, kad tapo sawo motinos nužudytas Chinų ciecorius, kurisai ant sudrutinimo pamatų wieszpatystės, kurią isz wisų krasztų pradėjo draskyti Europos tautos, norėjo įwesti reformas ant pawidalo Europoj arba Japonijoj ėsanczių ragino chinieczius apsiszwiesti europeiszku mokslu, ypacz gi kwietė gywentojus, jeigu juos kas isz augszcziausių urėdnįkų nuskriaudė, teip ir su kitokiais swarbiais reikalais, kreiptiesi tiesiog pas jį, ciecorių, be urėdnįkų tarpinįkystės. Mat Chinų ciecorius pasirodė daug protingesniu už maskoliszką carą, prie kurio nieks ne gal prieiti be tarpinįkystos czielos urėdnįkų rujos, nors tie urėdnįkai ir yra bjauriausiais žmonių skriaudėjais. Už tai jaunas ciecorius geidžiantis teip karsztai labo sawo pawaldiniams ir szwiesos užsipelnė neapykantą dwasiszkijos ir urėdnįkų. Jie priesz ciecorių sukėlė tamsiausią gywentojų dalį ir isz wien jį nužudė, perdurė su įkaityta geležies sztanga. Nors teip garsina į Europą atėję telegramai. Chiniszkas wienok pasiuntinys Washingtone ne tiki tam paskalui; amerikoniszkas pasiuntinys Pekine teiposgi apie tai iki sziol nieko ne praneszė sawo randui. Kaip tas wienok ne butų, gana, kad už norą pastumėti mieganczius Chinus ant tikro pirmžengystės kelio ciecorius nė teko waldžios ir ar jį prieszinįkai su įkaitytos geležies sztanga perdurė, ar nunuodino, tas didelio skirtumo ne padaro. Waldžia pateko ciecoriaus motinai, kuri isz wien su nekenczancziais reformų urėdnįkais pradėjo persekioti tuos urėdnįkus, kurie buwo nužudyto ciecoriaus pagelbinįkais prie apdirbimo reikalingų reformų. Wieni isz tokių urėdnįkų iszsigelbėjo pabėgdami ar tai į europieczių kolionijas Chinuose, arba ant swetimų krasztų kariszkų laiwų. Kas isz jų pateko į naujų waldonų nagus, arba tapo nužudytas, arba sėdi kaliniuose.

Po nužudymui ciecoriaus terp chinieczių apsireiszkė neužkanta europieczių. 1 d. Spalių Pekine apwaikszcziojo mėnulio szwentę. Minios chinieczių pradėjo užpuldinėti ant europieczių. Ant apsaugojimo nuo užpuolimo, maskoliszkas pasiuntinys pareikalawo isz Porto Arthuro kazokų; angliszkas pasiuntinys pareikalawo 25 jurinįkų isz Wei-Hai-Wei. Sekretorių amerikoniszkos ambasodos ir moterį itališkos pasiuntinio minios sumuszė ant ulyczios. Europiecziai bijosi, kad chinieczai ne parengtų krikszczionių skerdynių.

Indijos.

Pernai rods anglijonai newa suwaldė pasikėlusius Himalajų kalnų gywentojus, afridus ir arakczajus. Jie sutiko anglijonams atiduoti ginklus, užtai anglijonai žadėjo jiems mokėti isz sawo iždo metinę paszelpą. Iki sziol wienok teip arakczajai, kaip ir afridai atidawė wos kelis szimtus senų, netikusių karabinų, nuo paczių angliszkų prekėjų prisipirko naujų, geresnių, bet tų jau ne atiduoda anglijonams, kadangi anglijonai ne užmokėjo pažadėtos paszelpos. Afridai iszleido jau pakwietimą arakczojams wėl susiwienyti ir pradėti karę su anglijonais. Taigi gal czia wėl užgimti kruwina karė. Isz pereito meto newa pergalėjimo jų anglijenai nė jokios naudos ne isztraukė, kadangi wisi perėjimai per kalnus yra wėl afridų ir arakczojų rankose.

Isz Lietuwos.

Moteris wagilka.

Trukyje bėgancziame isz Warszawos į Wilnių, wagone antros kliasos važiawo koksai Rumpszickis, tam pacziam wagone buwo dar dwi moterys, kurios keliawo isz Berlyno į Garteną. Ant wienos stacijos wakare, apie 10 wal., į tą wagoną įlipo dar wiena moteryszkė su uždengtu weidu, rankoje ji laikė gražų kwietų bukietą ir atsisėdo szale Rumpszickio; kad wagono langas buwo atidarytas, anojė moteriszkė papraszė jį uždaryti. Paskui newa isznetycziu pabėrė sawo kwietų bukietą, kurį pakėlė Rumpszickis ir atidawė. Užtai bukieto sawinįkė apdalino lygiai Rumpszickį kaip ir kitas dwi wagone ėsanczias moteris kwietkoms. Bet kaip tikt jie kwietkas pawuostė, wisi užmigo. Tąsyk tojė moteriszkė jau liuosai galėjo iszkraustyti wisų kiszenius; Rumpszickis gi už pamuszalo turė jo užsiutus 30000 rubl., bet wagilka ir tuos surado, pamuszalą iszardė ir pinigus paėmusi, isz wagono iszėjo ir prapuolė.

Gaisrai.

Bažnytkiemyj Nidermuiza, Dinaburgo pawietyj, Witebsko gub., nuo deganczios lampos užsidegė katalikiszka bažnyczia ir su wisu sudegė. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 30000 rublių. Nidermuizos parapiją tweria latwiai katalikai.

Sawinįkas paliwarko Ragin, netoli Disnos, Wilniaus gub., užsimanė nuszauti atsilankiusią į jo sodą wowerę. Wowerė buwo medyj netoli namų; ponas szowė, wowerę rods nuszowė, bet uždegė ir sziaudinį namų stogą. Kadangi nė jokių gesinimo prietaisų ne buwo, todėl ir apie gesinimą negalėjo but nė kalbos. Sudegė ne tikt namai, bet ir wisi pono krutanti turtai.

12 d. Rugsėjo, apie 10 walandą wakare, Wilniuje, ant priemieszczio Lukiszkių užsidegė dideli Surawycziaus skurų ir iszdirbinyczia. Atkakus ugnagesiams, degė jau didesni iszdirbinyczios triobų dalis. Prie gesinimo penki ugnasargiai tapo gana sunkiai apkulti. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 75000 rubl.

Kommisija rinkimo latwiszkų dainų.

Peterburgo Latwiszka draugystė parengė specijaliszką komisiją ant rinkimo latwiszkų dainų, pasakų, mytų, žmonių padawimų ir tt. Ta pati komisija užsiims ir dalinimu latwiszkų knįgų terp žmonių. Žmonių dainos, pasakos neužsilaiko amžinai, per susineszimus su augszcziaus pasikėlusiais kaimynais žmonės perima dainas sawo kaimynų, meliodijas, o sawasias užmirszta. Mokslinczіai wisų krasztų užsiima dabar rinkimu žmonių dainų, melodijų ir tt.; ant rinkimo dainų Maskolijoj maskoliszkas randas paskyrė teiposgi komisiją, kuriai isz sawo pusės duoda didelę paszelpą. Mes apie rinkimą sawo dainų mažiausiai rupinamės, meliodijas musų dainų rinko tikt swetimtaucziai; didžiausias musų dainų rinkius yra Juszkiewicziaus, tikt gaila, kad jos be meliodijų.

Isz Balstogės (Białostoko) Gardino gub.

Wisi czia rugoja ant stokos wietų mokslainėse, ypacz į gimnazijas ne gali patilpti wisi, kurie atsiszaukė su noru į jas pastoti, nors ir iszlaiko reikalingus egzaminus. Pereitą metą parengė czia naują moteriszką gimnaziją, ant jos užlaikymo prisideda ir wietiniai fabrikantai, bet szį metą nė pusė norinczių į gimnaziją patilpti merginų nepatilpo. Į I gimnazijos kliasą atsiszaukė 162 merginos, bet patilpo tikt 51; į II laikė egzaminą 51, patilpo gi tikt 12; į III laikė egzaminą 41, patilpo gi tikt 1; į IV laikė egzaminą 21, patilpo gi 1. Taigi mat maskoliszkas randas nesiskubina gywentojams parengti tiek ir netikusių mokslainių, kiek gywentojai reikalauja.

Nauji kareiwiai isz Wilniaus gub.

Isz Wilniaus gub. szį metą prisakyta paimti isz wiso 4218 naujų kareiwių. Isz miesto Wilniaus paims 227, isz 604 paszauktų; isz Wilniaus pawieczio, isz 1340 paszauktų, paims 504; isz Wileikos pawieczio, isz 1599 paszaktų, paims 601, isz Disnos paw., isz 1671 paszauktų, paims 627; Lydos paw., isz 1557 paszauktų, paims 585; Aszmenų paw., isz 1609 paszauktų, paims 605; Szwentėnų paw., isz 1489 paszanktų, paims 559 ir ant galo isz Trakų paw., isz 1355 paszauktų, paims 510; taigi wisoj gubernijoj, isz 11224 paszauktų, paims 421 8.

Atsilsys Wilniaus pardawinyczių pagelbinįkų.

Wilniuje tapo jau waldžių užtwirtintas padawadyjimas užgiriantis atilsį pardawinyczių pagelbinįkams, kurie iki sziol czia jo wisai ne turėjo: dirbo jie lygiai sziokiomis, kaip ir szwentomis dienomis. Pagal naują padawadyjimą, nuo 13 d. Lapkriczio szių metų, wisos pardawinyczios, kokios jos ne butų, szwentomis dienomis turi but uždarytos iki 1 wal. po pietų, nuo 1—5 wal. po pietų gal jas atidaryti, bet po 5 wal. wėl turi but uždarytos ir tą dieną ne walia jau jų daugiaus atidaryti. Tikt pardawinyczios walgomų daitų gali but atidarytos per wisą szwentą dieną.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaitę Liepojuje už lietuwiszkus jawus mokėjo: už rugių pudą po 79 kap. Už awižas paprastas 66—70 kap., geras 71—75 kap., geriausias 75—80 kap. Kwiecziai 86—96 kap. Miežiai 63 kap., Linų sėmens 1 rubl. 25 kap. Kwietinės klynės 51—59 kapeikos.

Wilniuje mokėjo: už rugius 68—75 kap.; už awižas 70—78 kap. Pudas szwiežio nesudyto swiesto 10 rubl.—10 rub. 50 kap., sudyto 9 rub.,—9 rub., 25 kap. Pudas szieno 22—28 kap., sziaudų 20—22 kap.

Baisi audra.

12 d. Rugsėjo ties Ryga užkilo baisi audra, kuri mieste ir jo aplinkinėse daug blėdies pridirbo. Perkunas uždegė kelis namus miesto aplinkinėse, apswaigino net kelias deszimtis žmonių, pasakoja ir apie užmusztus. Netoli miesto perkunas trenkė į stacziatikiszką cerkwę pastatytą ant kariaunos wasarinių stowyklų wietos ir ją uždegė. Subėgo ant gelbėjimo kareiwiai, ir geležinkelio darbinįkai, bet jiems pasisekė iszneszti wien daiktus isz cerkwės, pati gi ji su wisu sudegė.

Isz Lydos, Wilniaus gub.

Nuo laukų žmonės jau wiską nuwalė, liekasi dar wien bulwės, kurios szį metą užaugo ne geriausiai. mažos jos, kaip kur puwa. Rugiai dar ne wisur atsėti, kadangi anksczias negalima buwo iszarti dirwą, dabar žmonės baigia jau arti ir sėti. Priežastis pasiwėlinimo su arimu yra ta, kad dėl stokos lytaus dirwos iszdžiuwo, o menki ukinįkų gywuliai ne daug turi wieko, todėl ir arti iszdžiuwusių dirwų ne buwo galima.

Ligos Wilniuje.

Musų tėwynės sostapilėj, mieste Wilniuje, pradėjo siausti wisokios ligos, kaip antai: tymai, difteritas, sziltinės; ypacz nuo difterito daug waikų mirszta, isz miesto jis prisigriebė jau į kaimus. Wilniaus ligonbucziai pilni ligonių. Daktarai sprendžia, kad prie platinimosi ligų Wilniuje labiausiai prisideda ne sweikai įrengti gywenimai ir wanduo miesto szuliniuose; ne sweiki czia ypacz beturczių gywenimai.

Nauja geležinkelio linija.

Maskolijos kelių ministerija iszsiuntė inžinierių Struve ant paženklinimo naujos geležinkelio linijos, kuri jungs Latwijos portą Windawą su Maskwa; linija ta bėgs nuo Tukkumo į Windawą; nuo Tukkumo bėga jau geležinkelis, kurisai susiduria su linija bėganczia į Maskwą. Kita linija, kurią teiposgi nuo ateinanczio pawasario pradės dirbdinti, bėgs nuo Witebsko į Kreicburgą.

Neilstantis Waikszcziotojas.

Į Wilnių atkako isz Rymo italijonas Arnold, kurisai wisą kelionę atliko pėkszczias. Isz Wilniaus jis, teiposgi pėkszczias, keliauja į Peterburgą. Pereitą metą jis atliko panaszią kelionę isz Rymo į Berlyną; wisą tą kelią, taigi 5500 wiorstų, perėjo į 92 dienas, dabartinė gi yra daug ilgesnė. Arnold dar jaunas, turi wos 24 m.

Patžudys.

Kaune, Kochino namuose, gyweno 74 metų senelis, Julijonas Anders, mėcinįkas. 13 d. Rugsėjo jisai iszsiuntė sawo tarnaitę parneszti degtinės. Bet kaip tikt ji iszėjo isz numų, Anders pripylė stiklą wandes, į jį pribėrė žiurkžolių ir wiską iszgėrė; iszgėrė ir tarnaitės parnesztą degtinę. Potam, į 3 walandas Anders pasimirė.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Mieste Kijewe, Mažrusijoj, atsibuwa dabar gydytojų ir gamtmokslių susiwažiawimas, ant kurio yra dalis ir orlaiwystės tirinėtojų ir paroda wisokių pagerinimų ir iszradimų ant pastumėjimo pryszakin orlaiwystės. Ant wieno isz susirinkimų, D-ras Danielewsky isz Charkowo perskaitė praneszimą apie jo iszrastą naują orlaiwį. Orlaiwys Danielewskio susideda isz pailgo cilindriszko baliono su nusmailytais galais. Balioną tą pripildo hydrogenu, kaipo wienu isz lengwiausių gazų; patsai balionas padarytas isz tokios medegos, kad ji wisai neperleidžia gazo ir jis, sykį pripildytas, užsilaiko per wisą sanwaitę. Medega, isz kokios pasiutas balionas, yra szilkinis audimas iszmirkytas atsakancziuose skystimuose. Bolione telpa 150 kubiszkų metrų hydrogeno. Wisas aparatas, priskaiczius prie to ir swarbumą norinczio lėkti žmogaus, sweria apie 9 pudus, tai kilimo pajiegos balione ėsanczio gazo ne užtenka ant pakėlimo, truksta dar 20—40 swarų pajiegos ant pakėlimo wisko ant oro. Ant panaikinimo tos sunkenybės, kuri laiko orlaiwį prie žemės, isz abiejų baliono szalių yra pritaisyti sparnai, krutinant juos žemyn ir augsztyn, teip kaip daro paukszčtis lėkdamas, orlaiwys lengwai kyla augsztyn ant oro; norint gi nusileisti, užtenka ne krutinti sparnų ir orlaiwys palengwa nusileidžia ant žemės. Sėdynė pritaisyta prie baliono teip, kad ant jos sėdintis prie pasikėlimo ir wėl atsisėdimo krutina sparnus, kitokio darbo ant to nereikia. Jeigu ant oro nėra wėjo, tai su tuom orlaiwiu galima liuosai lakioti į wisus krasztus. Kasztuoja gi jis apie 800 rubl. Dabar jau tasai orlaiwys tinka ant mažesnių nuo 20—30 wiorstų kelionių. Iszradėjas wienok tikisi jį dar pagerinti ir padaryti tinkancziu ant atlikimo ir tolymesnių kelionių.

Ant szunų parodos.

Sudžių komisija, kuriai pawestas paskirstymas dowanų už geriausius szunis, prieina prie wieno atgabento szuns; jo sawinįkas, norėdamas sudžioms nusprendimą palengwinti, sako:

— Piktesnio szuns už manąjį nėra ant wiso swieto!

— Szuns — gal but, bet žmonių piktesnių daug yra — atsako wienas isz sudžių.

Isz Amerikos.

Turi 40 pacziu.

BUFFALO, N. Y. Czianykszte policija suëmë wieną wyriszkį, kurisai turi ne mažiaus kaip 40 gywų paczių wisokiuose Amerikos krasztuose. Suimtasis yra 53 m. Charles W. Wardruff. Pirmiausiai apsiwedë jis Wellsvillej 1885 m., 1889 m. atkako jis į Buffalo, pasigarsino kaipo teatro direktorius, susipažino su wiena aktore ir su ja apsiwedë hotelyj. Isznaudojęs sawo jauną paczią, po dwiejų dienų iszdumë isz Buffalo. Tą patį metą, 10 d. Balandžio apsiwedë jis su dukytere wieno prekëjo Mansion House. Ant rytojaus ëmë szliubą su naszle Sample, kurią patiko ant elewatoriaus. Su dwiem pacziom gyweno jis wieną sanwaitę ir isz czia iszdumë. Neužilgio potam pasipažino Dunkircke su jauna mergina, atsilankë pas jos tëwus, apsiwedë, bet ant rytojaus apleido jauną paczią ir iszdumë. Pastojo į kariauną, bet 1890 m. isz jos pabëgo. St. Louise pasigarsino jis kaipo daktaras, New Yorke kaipo profesorius, New Mexike kaipo kastynių expertas, Kalifornijoj kaipo inžinierius ir kiekwienoj wietoj wedë tiek paczių, kiek tikt į umą laiką gauti galëjo, bet isznaudojęs sawo numylëtas moteris, dumë kitur, kur wël tą patį darë. Ant sawo nelaimës, atkako jis wël į Buffalo, kur ir pateko į policijos nagus. Jo kuparëlyj rado su wirszum 3000 laiszkų nuo moterų ir merginų isz wisokių Amerikos krasztų, su kurioms dar mat rengësi apsiwesti.

Darbininku susimuszimas.

PANA, ILL. Czianykszciose kastynëse jau nuo seniai laukë susimuszimo terp sztraikuojanczių baltweidžių ir jų wietoj kastynių sawinįkų partrauktų negrų darbinįkų, kadangi teip negrai, kaip ir szerifas su sawo pagelbinįkais tyczia erziną sztraikierius. Susimuszimas toksai isztikro atsitiko wakare 28 d. Rugsëjo. Isz abiejų pusių paleido su wirszum 200 szuwių; yra paszauti ir užmuszti. Mat kaip netikę Amerikos kapitalistai ir jiems wien tarnaujanczios waldžios trokszta darbinįkų kraujo. Szitame atsitikime kraujo praliejimą pagimdë tikt godumas kastynių sawinįkų, szerifas su sawo žmonëms czia atloszë tikt rolę jų bernų. Sztraikuojanti darbinįkai nieko daugiaus ne reikalawo, kaip wien kad kastynių sawinįkai pildytų jų paczių duotus darbinįkams pažadëjimus. Ar isz tikro jau Amerikoj nëra bausmës ant liejanczių žmonių kraują szerifų ir jų ponų kapitalistų? Ant nelaimës, ant tų ponų jos nëra ir ne bus teip ilgai, kol wisą krasztą waldys dabartinës sukorrupuotos politiszkos partijos, kol ant waldinįkų pats darbinįkai ne paliaus tinkę wien politikierių ir kapitalistų įnagių, sawo bjauriausių prieszų, Gubernatorius iszsiuntë į Paną miliciją su kanuolëmis. Laukia czia tolesnių maisztų.

Gaisrai.

KOKOMO, IND. Szitame pawietyj, mieste Greentown, siautë didelis gaisras, teip didelio gaisro szitame pawietyj dar nieks neatmena. Ugnis užgimë Puddock, Hodge & Co. jawų krautuwëj ir besiplatindama greitai, apëmë wisas krautuwës triobas, kuriose buwo 30000 buszelių kwieczių ir kitokių jawų. Nuo czia ugnis perëjo ant Corona malunų ir juos teiposgi isznaikino. Blëdį skaito ant 100000 dol., asekuruota gi wiskas buwo ant 40000 dol. Ugnis užgimë nuo padegimo, bet kas padegë, iki sziol dar to ne susekë.

COLORADO SPRINGS. Siautë czia baisus gaisras per isztisas keturias walandas, kurisai pridirbo blëdies ant pusës milijono doliarų. Ugnis užgimë ant geležinkelio stacijos ir platinosi neiszpasakytai greitai teip, kad isznaikino wisą 8 blokų plotą.

Bemažo nelynczawo prigaweju agentu.

KANKAKEE, ILL. Szitame pawietyj, kaime Reddick, bemažo nelynczawo dwiejų agentų, kurie važinëjo po aplinkinius farmerius rengdami perkunsargius. Minëti agentai mat, užëję pas wieną farmerį, nemokantį gerai angliszkai, pasisiulë ant jo namų parengti perkunsargį už 20 dol.; matydami, kad tasai ne moka angliszkai, ant pasiraszymo pakiszo wekselį ant $440. Kada darbas buwo atliktas, jie pareikalawo užmokëjimo wisos sumos, ant kiek wekselis buwo iszduotas. Farmeris, neturëdams namieje tiek pinigų, norëjo pasiskolinti pas kaimynus, bet tie jį sudraudë. Agentai apskundë į sudą, bet sudžia sutaikë, neteisingi agentai pasiganëdino 20 dol., wieton 440 dol. Už norą teip bjauriai prigauti, įnirszę farmeriai norëjo neteisingus agentus nubausti, butų gal juos lynczawę, tikt įsikiszimas sudžios ir dwiejų swetimų juos nuo to iszgelbëjo.

Dega girios.

IDAHO SPRINGS, COL. Wakariniuose szito szteto pawiecziuose užgimë dideli girių ir prairijų gaisrai. Ugnis platinasi su neiszpasakytu greitumu, žmonës nužudë wiltį, netiki kad galëtų apsaugoti terpgiriuose ir ant prairijų pastatytas farmas. Wëjas platina ugni, kuri wiską ant sawo kelio naikina, gywentojai, naminiai gywuliai ir laukiniai žwërys dideliais pulkais bëga į rytinius, drëgnesnius szteto krasztus. Farmeriai ir gywulių augytojai sprendžia, kad ugnį tyczia pagimdë indijonai, atkerszydami baltweidžiams už skriaudas. Gaisrai tie apëmë jau pawiecziu: Routt, Rio Blanco, Grand, Larimel, Garfield, Eagle, Pitkin ir Summitt. Blëdį tų gaisrų padarytą skaito ant daugelio milijonų doliarų.

‡ Buwę pereitos sanwaitës pabaigoj smarkus lytus užgesino kaip kur girių gaisrus, kurie siautë sztetuose Wisconsin, Minnesotoj ir Pietinëj Dakotoj. Blëdį tų gaisrų padarytą skaito ant kelių milijonų doliarų. Prie to pražuwo ir 14 žmonių; gal pasirodys dar daugiaus pražuwusių.

Wetros ir audros.

SHENANGOH, GA. 2 d. Spalių siautë czia 18 walandų baisi audra su debesų praplyszimais ir wëtra. Mieste ji rods ne daug blëdies pridirbo, bet užtai blëdys padarytos ant saluczių prie Georgijos ir Pietinës Carolincs pakranczių labai didelës. Wandens užliejo wisas žemesnes wietas. Iki sziol žino rods tikt apie wieną laike tų audrų pražuwusį žmogų, bet kaip sprendžia, ant salų jų pražuwo labai daug, bet tikro skaitliaus dar nežino.

Pabucziawimas kaipo waistas.

DETROIT, MICH. Gywena czia nebylë Wiktorija Michowska. Paskutinę dienę pereito mënesio ji netikëtai atgawo kalbą. Michowska mat turi bicyklį ir tankiai ant jo važinëja; 30 d. Rugsëjo, iszwažiawus jai ant bicyklio už miesto, koksai wyriszkis užsimanë ją pabucziuoti. Tas teip iszgązdino nebylę, kad ji prasznekо ir pradëjo szaukti pagelbos. Dabar wisi tiki, kad minëta nebylë užlaikys kalbą ant wisados.

Expliozija.

ST. LOUIS, MO. Pardawinyczіose McLain, pn. 410 N. 4 ul. atsitiko baisi parako expliozija, kurios wiena pardawinyczios trioba tapo sugriauta ir kelios žmogystos sunkiai apkultos. Dwi pardawinyczios pagelbinįkës mirtinai apkultos, teip apkultų yra daugiaus. Nuo expliojos wisa trioba užsidegë; prie gesinimo ugnies keli gesintojai tapo apkulti griuwanczių sienų.

Nelaime ant geležinkelio.

HALIFAX, N. Y. Netoli Stellerton, exkursijos trukis isz Picton su važiuojancziais ant parodos į Halifax, ant kelio susimuszë su teip wadinamu Construction trukiu. Susimuszimas buwo teip smarkus, kad daugumas wagonų abiejų trukių susidaužë; prie to 5 žmonës tapo ant wietos užmuszti, apkultų gi yra daugiaus.

Isz darbo lauko.

¶ ALLEGHENY, PA. Star Iron Works dirbtuwës pradëjo dirbti.

¶ RED LODGE, MONT. Darbai Rocky Park kastynëse eina gerai.

¶ CARLINVILLE, ILL. Darbai czianykszciose kastynëse eina labai silpnai.

¶ HYDE PARK, PA. Czianykszciose blëtos dirbtuwëse dirba kiekwieną dieną.

¶ SCRANTON, PA. Kastynëse Delaware, Lacka & Morton Co. pradëjo dirbti.

¶ SCRANTON, PA. Darbai czia eina dabar pusëtinai, bet nežinia ar ilgai teip bus.

¶ BETHANY, PA. Sugar Creeke atydaro naują kastynę, kur gaus darbą diktai darbinįkų.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Brown-Bonnett Co. ketina czia statyti naują geležies dirbtuwę.

¶ ELKHART, PA. Ant lauko wieno farmerio netoli Elkhart rado didelius anglių plotus.

¶ KITTANING, PA. Wisi pecziai czianykszczių geležies dirbtuwių dirba, darbai eina labai gerai.

¶ HARRISBURG, PA. Taiso czianykszczius Paxtono peczius ir juose neužilgio prasidës darbai.

¶ HARRISBURG, PA. Chesapeake dirbtuwëse, po iszstowëjimui per isztisą mënesį, prasidëjo darbai.

¶ HAMMOND, ILL. Czianykszczios blëtos dirbtuwës ketina pradëti darbus pradžiojo szio mënesio.

¶ VICTOR, COL. Rado czia naujus aukso plotus. Darbai kastynëse szito apskriczio wisur eina gerai.

¶ NEW CASTLE, PA. Shenango Valley Steel Co. dirbtuwëse dirbimo blëtos dalyj pradëjo jau dirbti.

¶ SCRANTON, PA. "North Mill" Lackawanos geležies kompanijos pradëjo jau dirbti ir darbo užteks ant ilgai.

¶ MIDVALE, OH. Darbai Gosheno ir Barnhill kastynëse eina silpnai. Dirba wos po tris dienas ant sanwaitës.

¶ ALBIA, IA. Netoli nuo czia rado naujus anglių plotus, ant kurių wietiniai kapitalistai ketina parengti kastynes.

¶ HUBBARD, OH. Applegate kastynëse Chestnut Ridge ketina pradëti darbus; priëmë czia jau 25 darbinįkus.

¶ JOLIET, ILL. Czianykszczios Foxo dirbtuwës bus padidintos, priims paskui prie darbo daugiaus darbinįkų.

¶ PHILADELPHIA, PA. Per už darymą czianykszczių diwonų dirbtuwių su wirszum 3000 žmonių ne teko darbo.

¶ BIRDSBURG, PA. E. & C. Brookës dirbtuwëse isz dalies pradëjo jau dirbti, gawo czia darbą 200 darbinįkų.

¶ CANONSBURG, PA. Dirbtuwëse Nut & Balt Co. nuo pereitos sanwaitës prasidëjo darbai, bet kaip ilgai dirbs, nežinia.

¶ CHAMBERSBURG, PA. Engineering Co. dirbtuwës turi daug reikalawimų, todël dirba gerai ir darbo užteks czia ant ilgai.

¶ ALEXANDRIA, IND. Darbai czianykszciose geležies dirbtuwëse eina gerai, dirba czia su dwiem darbinįkų atmainom.

¶ PITTSBURG, PA. Susitwërë czia kompanija, kuri nupirko brolių Chess dirbtuwes ir neužilgio žada jose pradëti darbus.

¶ KANSAS CITY, MO. Czianykszciose McKennos dirbtuwëse darbai eina gerai; dirba czia su dwiem drabinįkų atmainom.

¶ CRESTED BULLE, COLO. Dalis darbinįkų czianykszczių kastynių pakëlë sztraiką, per tai ir kastynës tapo su wisu uždarytos.

¶ SCOTTDALE, PA. Senoje Meadow dirbtuwëj neužilgio pradës dirbti; reikalingus pertaisymus tikisi atlikti į porą sanwaiczių.

¶ POTTSTOWN, PA. Glasgow Iron Co. taiso sawo dirbtuwes, todël gal neužilgio pradës jose dirbti. Dirbtuwës tos iszstowëjo per tris metus.

¶ MT OLIVE, ILL. Darbai czianykszciose kastynëse eina labai silpnai; nuo 1—15 Rugsëjo dirbo wos po 2½ dienos, darbinįkai uždirbo wos po 3 dol.

¶ SPARROW POINT, MD. Dirbtuwës Marryland Steel Co. ant tulo laiko bus uždarytos, kadangi, kaip sako, jos negali gauti tiek rudos, kiek reikalauja.

¶ TERRE HAUTE, IND. Bitumininių anglių kastynëse szito apskriczio darbai eina labai gerai. Sziaurinių krasztų kastynëse dirba tikt po 4 dienas ant sanwaitës.

¶ DILLONVALE, OH. Terp kastynių sawinįkų szito ir Long Run apskriczio užgimë nesutikimai. Jeigu kastynių sawinįkai neužganëdįs darbinįkų, užgims czia sztraikas.

¶ ST. JOSEPH, MO. Siautusios czia smarkios wëtros pagadino teip triobas czianykszczių geležies dirbtuwių, kad jos turëjo paliauti dirbę, kol nepataisys pagadytų triobų.

¶ BRIDGEPORT, OH. Darbai dirbtuwëse Aetna Standard Iron & Steel Co. eina labai gerai, turi jos tiek reikalawimų, kad dirbant per dienas ir naktis, ne gali wisko į laiką atlikti.

¶ CRIPPLE CREEK, COL. Atsidarë czia daugiaus kastynių, darbai eina wisur gerai, tikt malunai nejstengia sutrupinti iszkastą rudą, todël czia stato dabar daugiaus malunų.

¶ SHEFFIELD, ALA. Susitwërë czia nauja kompanija Anglo-American Steel Co., kurios kapitalas yra & 1000000. Minëta kompanija rengiasi czia pastatyti naują plieno dirbtuwę.

¶ PITTSBURG, PA. Dirbtuwëse Oil Well Supply Co. Frankstowne, pudleriszkoj dalyj pradëjo dirbti su dwiem darbinįkų atmainom; kitose dalyse žada teiposgi neužilgio pradëti darbus.

¶ SIMPSON, PA. Darbai czianykszciose anglių kastynëse eina gerai. Dirba kiekwieną dieną po 10 wal. ant dienos. Tikt wienas negerumas, kad darbinįkai wiską turi pirkti kompanijų pardawinyczіose ir mokëti dwigubą ir trigubą prekę.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Kur kits kelias?

No 38 "Rytas" patalpino rasztą p. Tautieczio, kurisai užgriebia gana swarbų klausymą, kurį priderëtų perkratinëti ir kitiems laikraszcziams, o gal surastume kelią ant susitaikymo. P. Tautietis, wienoje wietoje sziteip sako:

"Juo daugiaus laikraszcziai garsina apie girtuoklystę ir kitus blogus lietuwių darbus, juo daugiaus jie platinasi. Kas do priežastis to? Sztai, garsindami apie blogus pasielgimus žmonių, neaplenkia në jų wadowų dwasiszkų, kartais teisingai, o kartais ir wisai neteisingai isz adatos wežimą priskaldo. Tokiu budu žmonis teip suerzina, jog jie ne nori pasitikëti në wienam kunigui, kad ir jis isz dangaus ateitų, kad ir jis užsimusztų besidarbuodamas apie isztobulinimą stowio tautieczių. Argi nebutų daug geriaus, idant jie, turëdami kokius nesutikimus, patys terp sawęs nuspręstų, apsiskųstų prie tam tikros waldžios, jei turi tikras priežastis".

Mums rodosi, kad jeigu garsinant musų laikraszcziams apie musų brolių girtuokliawimus ir kitus peiktinus darbus, tie apsireiszkimai ne tikt nesimažina, bet platinasi, tai tame ne wien tų laikraszczių kaltë: peikiant peiktinus darbus, jeigu ir negalima jų isznaikinti, tai niekaip negalima jau juos platinti, jeigu gi jie platinasi, tai jau juos gimdo ne laikraszcziai, bet kitos priežastys. Kaip kitur, teip ir terp lietuwių gywas paweikslas daugiaus sweria negu rasztas: paweikslingu sawo pasielgimu dwasiszkas wadowas, jeigu ne iszsyk, tai bent iszpalengwo, pertikrins nepasitikinczius, nors jis turëtu ir daug prieszų. Isz kitos wël pusës, nors laikraszcziai užcziaupę lupas tylëtų apie peiktinus tokių wadowų pasielgimus, pats žmonës supras, kad jie nepaweikslingai elgiasi ir tokiam netikës; tylint gi apie tokius peiktinus dwasiszkų wadowų darbus laikraszcziams, jie teisingai užsipelnys teiposgi žmonių nepasitikëjimą. žmonës turës palaikyti laikraszczius uždengianczius peiktinus dwasiszkų wadowų pasielgimus už sądraugus piktai daranczių wodowų, už dalywaujanczius tokiuose darbuose. Tą mes remiame ne ant fantastiszkų iszmislų, bet ant datyrimo lygiai kitų, kaip ir mus paczių. Paweikslų ne toli jieszkoti.

Isz pradžių, kol Chicagos prabaszczius sawo asabiszkais juodinimais ne priwertë mus geriaus įsigilinti į jo paties darbus, mes, nenorëdami kisztiesi į parapijos reikalus, apie juos tylëjome ir jų ne tirinëjome. Užtai juk korespondentai parapijonai, sawo korespondencijose patilpusiose "Karde", paskui "Vienybëj" apkaltino mus už tylëjimą apie peiktinus Chicagos prabaszczius darbus, panaszių apkaltinimų gawome ir tiesiog į mus adresuotų. Mes gi wis apie tai tylëjome, kadangi apie tuos darbus, jų giliaus netirinëdami, ne buwome persitikrinę. Musų tylëjimas wienok nepadidino žmonių užsitikëjimo musų dwasiszkam wadowui, kadangi jis wisu sawo psielgimu tokį užsitikëjimą naikino, kaip galëdamas, kaip naikina ir dabar. Ant pakëlimo nupuolusio daugumos parapijonų užsitikëjimo, mes reikalaujame, kad kunigas iszduotų teisingą kasos stowio rokundą, užtai jo artymiausi szalinįkai gazdina perszowimu "Lietuvos" redaktorių už pakëlimą klausymo kasos reikalų. Tegul p. Tautietis pats sprendžia apie waisius darbawymosi musų dwasiszko wadowo!

Jeigu jo darbai tokius waisius atgabena, argi tai laikraszczių kaltë? Mes kitų kunigų ne juodiname, kadangi apie jų peiktinus darbus nežinome. Musų bažnyczioj pamokslus žmonës girdi tankiausiai baranczius laikraszczius ir knigas skaitanczius. Tai kasgi žmogui, norinciam iszpildyti bažnyczioj iszgirstus prisakymus pasilieka daryti, jeigu ne girtuokliauti ir pasigërus musztiesi? Skaityti laikraszczius ir pamokinanczias knigas jam uždrausta, kitokių pasilinksminimų nëra, tai kasgi liekasi apart saliuno? Juos ir lanko musų žmonës, kadangi nieko geresnio neturi; parengti gi ką norą teiposgi ne galima, kadangi, kaip nuo laikraszczių ir knigų, teip ir nuo apszwietimo kitokiu budu grasys jeigu ne wisi, tai wisgi tuli dwasiszki wadowai. Kaip gi iszeiti isz to labirinto, praszytume rodos p. Tautieczio?

Sziądien pas mus wiskas paremta ant kowos už įtekmę ant žmonių, taigi ir nenorinti kowos į ją turi but įtraukti. Kowoja ne wien swietiszkų laikraszczių redaktoriai, priesz juos turbut smarkiaus kowoja tuli dwasiszki wadowai, nepasiklausę katros pusës teisybë, tankiausiai užstoja už sawąjį, nors jis ir kalcziausiu butu. Tas tai, mums rodosi, ir yra swarbiausia priežastis mažinimosi pasitikëjimo dwasiszkiems wadowams. Jeigu dwasiszki wadowai pakelia kową priesz ne dwasiszkus, tai kasgi paskutiniems liekasi daugiaus daryti? Ar jie nori ar ne nori, turi kową priimti.

Tautietis rodyja su skundais kreiptiesi į atsakanczias wietas. Taigi į kokias? Pasitikëjimą ant nusprendimo dwasiszkos waldžios, paweikslan, kaslink parapijos kasos, naikina pats tuli dwasiszki wadowai, atwirai sakydami žmonëms, kad už kasą, už žmonių sudëtus pinigus, nors juos kaszin kur išmëtytų, wyskupai kalto kunigo ne nubaus, užtai neiszliuosuos parapijos nuo mëtanczio žmonių aukas kunigo. Taigi liekasi tikt swietiszkos waldžios, prie kurių reiktų kreiptisi su skundais priesz kunigą myniojantį kraszto tiesas. Tos wël waldžios Amerikoj ne wisas dwasiszkų wadowų kaltes perkratinëja. Taigi ką skriaudžiami prapijonai priwalo daryti? Ar szian, ar ten su skundais kreiptiesi, kadangi parapija susideda ne isz wieno žmogaus, bet yra tai korporacija susidedanti isz tukstanczių sanarių, jiems pirma reikia susitarti. Tokiam susitarimui ir tarnauja musų lakraszcziai nurodydami nusidëjimus priesz parapijonus tulų parapijų waldytojų; pažinimas tokių nusidëjimų suwienyja wis daugiaus ir daugiaus parapijonų ir ateina laikas, kad ant galo jie gal jau nuspręsti, ką reikia daryti ant suwaldymo skriaudëjo, arba ant jo iszwijimo.

Gal but, kad tasai kelias ne geras, bet mes geresnio nežinome. Jeigu yra toksai, tegul p. Tautietis siszkiaus parodo, o gal galësime nors isz dalies susitaikyti. Jeigu galima be kowos apsieiti, mes ją atmesime. Sziądien, jeigu priesz mus kiti kowoja, mes priwersti ne tikt gintiesi, bet dar iszaiszkinti, kad musų prieszai ne tikt ne turi tiesos, bet pats ne kowoja už žmonių tiesas, už jų labą, bet už sawo asabiszką bolį, rinkdami pinigus su žmonių skriauda. Kowoja kareiwiai tikt wartodami wienokius ginklus gali tikëtiesi kową laimëti, todël ir mes priwersti ësame wartoti tuos paczius ginklus, kokius priesz mus wartoja musų prieszai. Mes pats geidžiame, kad tie ginklai butų gražesni, szwelnesni, bet ką gi daryti, jeigu priesz mus susziurkszczіais ir tankiai nedorais kowoja? Wieną galime pažadëti, kad isz melagystų su žinia kowoje niekada nesinaudosime, nors musų prieszai tuom ginklu priesz mus kowoja.

Atsiliepimas "Susiwienyjimo" reikaluose.

(Atsiųsta).

"Tëwynë", No. 7, užkwieczia wisus paduoti įneszymus prieszseimą, dël labo "Susiwienyjimo" ir žada, kas nereikalingo atimti, o kas reikalingo ir naudingo pridëti. Asz, pasiremdamas ant "Sus." organo užkwietimo, noriu paduoti sawo įneszimus bei paaiszkinimus ant naudos "Susiw."

a). Į Susiw." turi but priimtas kiekwienas lietuwys (iszskiriant žydą), nepaisant ant jo "diewotumo" arba "ne diewotumo" jeigu jis atsakantis "Sus". Konstitucijai.

b). Paskirti rëdytoją organo "Susiw." su alga, tada "Sus." ne bus po kunigų įtekme ir tada nereiks ant kunigų rugoti.

c). Uždëti ant kiekwieno sanario mokëstį ir pinigus dëtį į "Susiw." kasą dël siuntimo delegato ant seimo isz kuopų bei draugyszczių. Jei kuopa arba draugystë dideli, o kelionë trumpa, kur bus seimas, tada gali tokia kuopa siųsti du delegatu, mažesni gi kuopa siųstų wieną, dar mažesni į dwejus metus wieną ir tt.; tai wis geriaus butų negu niekados ne siuncziant në wieno delegato. Surëdžius "Susiw." atsakancziai, nereiktų uždëti extra mokesties ant kelionës delegatų, nes ir dabartinë mokestis gal uždengti tuos kelionës kasztus. Toki delegatai, pribuwę ant seimo, weiktu ant wisuomenës labo ar nors sawo kuopos bei draugystës. Tąsyk seimai ne butų sumonopolizuoti, negalëtų but tiek kunigų delegatų, ne butų tokios progos laikyti paszalinius seimukus.

d.) Ant Seimo, kad wisi turëtų lygius balsus, ar tai butų kunigų prieszai arba draugai.

e). Ne rinkti isz wieno miesto wisų seimo wirszinįkų teip kaip ant pereito seimo isz Shenandoah buwo wisi keturi.

Prie tos progos paminësim ir apie tulas paslaptis.

Kaip matome "Tëwynës" No 7 paduoti kasztai už peržiurëjimą knigų kn. J. Kaulakio kaipo globëjo kasos. Bet kaip jis prižiurëjo tą kasą? Ant pereito seimo pasakë, kad wiskas gerai. Nors wisi kunigai žinojo apie stowį "Susiw." kasos, bet priesz ir ant seimo slëpë. Ant paszalinio seimuko iszmintingesni kunigai užmanë, kad dar Miliauską palikti ant toliaus kasierium ir beskandalo, po waliai isztraukti isz jo pinigus, pakol kreditą turëjo, bet tuli kunigai labai pyko asabiszkai ant Miliausko užtai, jog jis buwo "T. M. Dr." kasierium. Bekasdami duobę "T. M. Dr.", tai patys dar giliaus įwirto.

z). Vainikas nupirktas ant papuoszimo Washingtono stowylos už "Susiw." pinigus ant pereito seimo, paraszas ant jo teip skambëjo: "From the Lithuanian United State Catholic Society's of Philadelphia to George Washington". Pinigus, kaip matome, užmokëjo "Susiw." už wainiką, o wainikas ne reprezentawo wisų Amerikos lietuwių, bet tikt Philadelphios lietuwius katalikus! Kam czia buwo paslaptis, tai jau negalima suprasti.

Dwylikto Seimo Delegatas.

Atszaukimas.

Užpereitame "Lietuvos" numeryje, mes, perkratinëdami kunigo Krawczuno darbus ir mierius, pasëmę isz "Saulës" žinią, pagarsinome, buk kn. Krawczunas, ant kowos su drystancziais kritikuoti jo darbus, rengiasi uždëti sawo asabiszką lietuwiszką laikrasztį, paminëjome, kad jis pats, ne mokëdamas lietuwiszkai, ketina ant redaktoriaus parsitraukti dabartinį "Garso" redaktorių, p. Stagarą. Dabar wienok gawome nuo pono Stagaro laiszką, kuriame jis pranesza, kad nesirengia keliauti į Chicagą ir ne mislyja rëdyti kunigo Krawczuno laikrasztį. Todël ir mes atszaukiame pirmiaus paleistą žinią ir persipraszome, kad p. Stagaro ypatą sujungëme su kun. Krawczuno purwinsis darbais.

Isz Scranton, Pa.

Atsibuwo czia didelis lietuwių susirinkimas. Ant salës wisi susirinkę užsilaikë gražiai. Kalbas laikë: "Vienybës" redaktorius p. Mikolainis, D-ras Szliupas, D-rë Zelwienë ir p. Kuncmonas. Apart minëtų lietuwiszkų kalbëtojų, į susirinkusius kalbëjo angliszkai p. Groepas. Klausytojai, matomai buwo wisi užganëdinti.

Klausytojas.

"Rytui".

No 39 "Ryto", p. Parapijonas bara mus už paminëjimą "Lietuvoj", kad ant parapijos fairo Chicagoj, parapijos salëj pardawinëja swaiginanczius gërymus; p. Parapijonas užmeta mums melagystą, kadangi, pagal nutarimą wyskupų ant Baltimorës susirinkimo, ant parapijų fairų ne walis pardawinëti swaiginanczių gërymų. Ar Waterburyj ant tokių fairų pardawinëja tokius wyskupų užgintus gërymus, mes nežinome, raszëme todël ne apie kitų parapijų fairus, tikt apie parengtą Chicagoj. Czia pardawinëja alų, o jis priguli jau prie swaiginanczių gërymų ir juom tai daugiausiai lietuwiai pasigeria, Jeigu pagal Baltimorës wyskupų nutarimą ne walia pardawinëti tokių gërymų, tai pasirodo, kad Chicagos prabaszczius pats laužo ir mynioja wyskupų nutarimus, kad jis pats tweria kitus, sau parankesnius. Teip iszpuola pagal "Ryto" mums suteiktą pamokinimą.

Kad jis tankiai tweria sau parankesnius nutarimus, parodo tą daugelis faktų. Paminësme sztai nors paskutinį. Pasimirë czia pereitą sanwaitę lietuwys Nowagrodskis, kurisai prigulëjo prie bažnytinës dr-tës Dowido Karaliaus ir prie "Lietuwos Sunų Dr-tës". Ant laidotuwių kunigas daleido imti dalywumą tikt bažnytinei draugystei, sanariams gi tautiszkos uždraudë susirinkti su tautiszkais ženklais; jeigu su tokiais ženklais kas ateitu, žadëjo kuno wisai į bažnyczią nejsileisti.

Melstume "Ryto", idant mums paaiszkintų, ar yra teiposgi wyskupų nusprendimai uždraudžiantiems nors neszioti tautiszkus ženklus? Ar kunigo Krawczuno nusprendimą pagimdë tikt jo neužkanta lietuwystës ir lietuwiszkų tautiszkų ženklų? Ne kartą mes užtëmyjome airiszkas laidotuwes, ant kurių lydinti ne kawoja airiszkų tautiszkų ženklų. Taigi ar Amerikos wyskupai uždraudë wien lietuwiszkus? Klausymas tai labai swarbus, todël meldžiame "Ryto", kad teiktusi mums tą paaiszkinti. Partraukimas nemokanczių lietuwiszkai minyszkų ant mokinimo lietuwiszkų waikų, uždraudimas lietuwiams skaityti knigas, laikraszczius, iszmëtymas net 40000 dol. nežinia kur parapijonų sudëtų pinigų ir tt. ar wiskas tai padaryta teiposgi ant wyskupų prisakymų ir nusprendimų?

Isz wisur.

‖ Iszdegë didelis kaimas Mittenach, Bawarijoj. Ugnyje pražuwo ir wienas ukinįkas, bet 400 žmonių ne teko pastogës. Sudegë czia daug žmonių turtų.

‖ Kastynëse General Blumenthal, netoli Herni, Dortmundo apskrityj, Westfalijoj, Prusuose, besileidžiant darbinįkams į olą, nupuolë leidimosi prietaisa su darbinįkais, isz kurių 20 tapo užmusztų.

‖ Baisios wētros ir audros, kokios siautē 6 d. Rugsėjo Japonijoj, neiszpasakytai daug nelaimių atgabeno. Skaitlių twanuose prigērusių žmonių paduoda ant 250; prie to užtwinę wandens nuneszē 154 namus, 1495 sugriowē, 11460 namų pagadino, 15597 yra wandens užlietų.

‖ Kaime Sanderdek, kunigaikszstystėj Anhalt, Wokietijoj, ant syk apsirgo 150 žmonių; wisi apsirgę walgē kiaulieną, kurią pirko pas mėsinįką Wittzok. Matomai tie žmonės užsikrētē liga nuo mėsos nesweikų kiaulių. Waldžios tirinėja dabar tą atsikimą ir mėsinįką apskundē į sudą.

‖ Ant dirbdinamo dabar geležinkelio nuo Simbirsko į Kazanių susidaužē weżantis darbinįkus trukis. 8 wagonai su darbinįkais susidaužē, trukio konduktorius ir trys darbinįkai tapo užmuszti, 10 gi jų yra mirtinai apkultų. Nelaimę pagimdē nesusekti piktadariai, kurie užrito akmenį ant sžėnių.

‖ Mieste Taganroge, pietinėj Maskolijoj, 5 d. Rugsėjo, wietinėje geležies liejinyczioje atsitiko baisi sutirpusio metaliaus expliozija, kurios trys darbinįkai ir meisteris wokietis tapo užmuszti. Jie mat nusiųsti buwo iszwalyti rezerwoarus, kurių su sutarpintu metalium buwo trys. Wos pradėjo darbuotiesi apie pirmutinį, atsitiko baisi expliozija, nuo jos expliodawo ir antras rezerwoaras, isz jų degantis metalius isztekē jo ant darbinįkų ir jie jame su wisu iszkepē.

‖ Galicijoj neseniai iszdegē miestas Baranow. Ugnis pirmiausiai pasirodē loterijos biuro namuose Buegeleiseno, matomai nuo padegimo, kadangi per paskutinę sanwaitę namai tie užsidegē net keturis kartus, bet ugnį wis į laiką užtėmyjo, todėl kiekwieną kartą pasisekē ją užgesinti. Paskutinį kartą, kada czia užgimē ugnis, katalikiszkoj bažnyczioj buwo misijos, ant kurių susirinko daug žmonių isz wisų aplinkinių, bet jie isz syk atsisakē eiti į pagelbą deganczіam miesteliui, kurisai beweik wien žydų apgywentas. Krikszczionys griebėsi gesinimo tikt tąsyk, kada ugnis pradėjo artintiesi prie bažnyczios.

‖ Netoli miesto Adelaida, Pietinėj Australijoj, kaime Enfield, moteris farmerio Simmons, nužiurėdama jauną tarnaitę Warling, buk toje per daug susiartinusi su jos wyru, sumislyjo jai atkerszyti ir isztikro tikrai žwėriszkai atkerszyjo. Kaip tikt patsai farmeris su laukų produktais iszważiawo į miestą ir namieje pasiliko tikt abidwi moterys, Simmonsienė pripylē puodynę kerosino, paėmē ją į wieną ranką, į kitą gi seną gazietą ir nutraukē į wirtuwę, kur tarnaitė liuobėsi prie pietų wirimo ir nieko pikto ne jautē. Farmerienė prisiartino, netikėtai ant merginos galwos iszpylē kerosiną, gazietą prikiszo prie ugnies ir padegē kerosino aplietą merginą ir žinoma, tojē ant syk užsidegē. Bandē ji deganczius drabužius nudraskyti, bet su nudegusiomis rankomis to niekaip padaryti ne galėjo. Ant riksmo degamos merginos subėgo kaimynai, ugnį užgesino, bet isz nelaimingos merginos buwo jau tikt anglių szmotas. Nežmoniszka farmerienė wisai nesigina ir ji tapo suaresztuota.

‖ Prancuziszkoj waldyboj Madagaskar, rytinės Afrikos pakrantėse, kadangi czia nuo ilgai pasitraukianczių terp dwiejų kilmių gywentojų karių, skaitlius gywentojų pasimažino, prancuziszkas gubernatorius nusprendē ant neturinczių waikų wyriszkių ir moterų uždėti atsakanczius mokeszczius. Pagal tą padawadyjimą, kiekwienas turintis 25 metus wyriszkis, kurisai ne galės parodyti, kad jis yra tėwu waiko ar tai nuo sawo paczios, ar nuo teip merginos ar naszlės, turės mokėti ant metų po 5 doliarus specijaliszkų mokeszczių už newaisingumą. Kiekwiena wėl moteris priaugusi 20 metų, jeigu ne galės parodyti, kad ji pagimdė waiką ar tai nuo sawo wyro, arba nors ir nuo paszalinio, turės mokėti po $2.50. Prancuziszkas randas mat tikisi gywentojus priwersti prie ankstybo apsiwedimo. Ar tas iszsipildys, galima paabejoti; kadangi pawienis wyriszkis neturintis waikų turi mokėti po 5 dol., apsiwedus gi, jeigu szeimynoj ne bus waikų, atseitų užmokėti ir už paczią, taigi po $7.50c ant metų. Tasai prancuziszko rando padawadyjimas gal wien sziek tiek padidinti skaitlių mergwaikių.

‖ Sziose dienose wiena turtinga moteriszkė, Blanc, gywenanti Paryžiuje, grįždama namon isz miesto, pametė masznelę, kurioje buwo 184 frankai. Kadangi ji ne galėjo žinoti, kaip tas atsitiko, apie sawo masznelės pametimą praneszė policijos wirszinįkui, idant lieptų jieszkoti. Ant rytojaus jau moteriszkė gawo žinią, kad jos masznelė su pinįgais yra policijos komisarijate Paryžiaus priemieszczio Passy; atneszė czia ją su wiskuom wienas warguolis darbinįkas. Moteriszkė praszė policijos isztirti, kas yra jos masznelės radėjas ir ar werta jam duoti dowaną. Pasirodė, kad juom yra Louis Dubourg, praszalintas nuo wietos ligonbuczio sargas, kurisai pas kutiniuose laikuose nakwodawo pigiausiuose nakwynės namuose, bet kad, ne turėdamas darbo, negalėjo už nakwynę užmokėti kelių centimų ir isz czia jį iszmetė. Dažinojusi apie tokį wargą teisingo jos masznelės radėjo, kurisai tokį wargą kėsdamas ne tikt ne pasilaikė rastų pinįgų, bet nė centimo sau ne paėmė, praszė policijos jį sujieszkoti, ne tikt atiduoti wisus 184 frankus, bet atsiųsti pas jos wyrą, pas kurį ji iszpraszė wietą teisingam jos pinįgų radėjui. Policija wienok moteriszkės praszymo iszpildyti ne galėjo, kadangi Duboargo ne buwo jau terp gywų, jis mat nuo bado pasimirė. Kaszin ar mokėtų buti teip teisingu tokiuose atsitikimuose nors wienas isz pralobusių milijonierių?

Spiritistų dwasios ir kas jas gimdo?

Naperseniai mes paminėjome "Lietuvoj" apie teip wadinamas dwasias, kokios atsilanko ant spiritistų susirinkimų. Paminėjome tąsyk patį faktą, dabar pakalbėsime apie tai, kas yra tos newa dwasios, bandysime tą dalyką moksliszkai iszaiszkinti.

Kaip žinote, wisoki kunai ir jų krutėjimai apsireiszkia trijuose paweiksluose: kietuose, skystuose ir graziniuoso, tiek tų formų iki sziol žinojo; garsus wienok angliszkas mokslinczius Crookes priima dar ketwirtą formą, jo pramintą spindulinę, kurią Bitner eterine wadina; persikeitimas trijų pirmutinių formų isz wienos į kitą gimdo tokias pajiegos formas, kaip antai: elektriszką, szilumos, szwiesos ir t.t. Toksai persikeitimas atsibuwa nuolatai, tikt ne wisada teip žymiai, kad tą galėtume užtėmyti. Žmogaus kunas, kaip persitikrino, leidžia atsakanczius szwiesos spindulius, jų mes rods wisada nematome teip kaip ne matome, paweikslan, garsių Roentgeno szwiesos spindulių, bet mato juos ypatos įwarytos į hipnotiszką miegą, kurių regėjimas buwa daug jauslesnis negu prie budėjime, gal juos matyti wisi tuluose atsitikimuose; spinduliai, kokius iszleidžia žmogaus kunas, pripažinti už elektriszkus. Kad žmogaus kunas leidžia atsakanczius spindulius, pertikrina tas, kad Bitnerui pasisekė nuimti fotografiszką paweikslą hipnotizuoto žmogus wisiszkai tamsioje wietoje, kas butų wisai negalimu, jeigu hipnotizuoto kunas neiszduotų spindulių užtenkanczių ant atmuszimo fotografiszko paweikslo ant labai jauslių kliszių. Hipnotizuotas iszduoda tokių spindulių daugiaus ir tai ne wisi žmonės lygiai, wartojami kaipo medium ant spiritistų susirinkimų iszduoda jų daugiaus negu kiti, todėl tai užmigdžius tokius mediumus ir galima ant spiritistų susirinkimų matyti tamsoj stulpus panaszius į žmogų, kuriuos laiko už dwasias, bet jie niekuom daugiaus negal but, kaip susirinkusiais spinduliais, kokius isz sawo kuno iszleidžia hipnotiszkai užmigdytas medium; kadangi toki spinduliai aiszkiaus duodasi matyti tamsoj, todėl ant spiritistų susirinkimų dwasios atsilanko tankiausiai tamsoj. Eilės atmusztų fotografiszkų paweikslų isz tokių newa dwasių parodo, kad tos dwasios ne isz syk priima žmogaus paweikslą, bet jis susideda isz atskirų dalių, kurios tikt kruwoj padaro tokį paweikslą.

Reichenbach tirinėjo dwasių atsilankymus ant spiritistų susirinkimų, ant kurių nėra mediumų, arba teip wadinamų newa tarpinįkų terp gywų ir dwasių, bet susirinkę apsėda aplink stalą ir padaro kaipi wainiką susitwėrę už rankų ant stalo. Tokiuose atsitikimuose matyt kaip ant widurio stalo pasikėlia žibantis stulpas pasidaręs isz spindulių einanczių nuo susirinkusių rankų. Tokio jau paėjimo turi but ir anos wisos spiritistų dwasios; mediumai ar tai be žinios ar todėl, kad apie jas jie mislija, teip isz jų kuno iszeinanczius spindulius nukreipia, kad jie padaro aiszkų žmogaus paweikslą, o kaip kada dargi paweikslą kam nors pažįstamo. Tas gal paeiti tikt nuo mislių mediumo. Ant wieno isz tokių spiritistų susirinkimų, kaip apraszo McNate, wisiems tamsoj aiszkiai pasirodė paweikslas seno abrozdo, kokį medium porą metų atgal matė, bet paskui užmirszo, hipnotiszkame miege mat wėl apie jį atsiminė ir jis ant jo wėl padarė didelį įspudį. Pasirodymas ant spiritistų susirinkimų newa dwasių garsių žmogystų gali but iszaiszkintas tuom, kad užmigdytas medium apie tas ypatas mislijo ir pagal sawo walią teip suwaldo isz jo kuno iszeinanczius spindulius, kad jie padaro paweikslą tos ypatos. Žinote gal, kad hipnotizerius isz tolo gali įsakyti tinkanczіai ant to žmogystai, wisai nieko į ją ne kalbėdamas, per sawo walią, atlikti kokį darbą ir ta ypata net nežinodama kodėl, įsakytą darbą atlieka. Angliszkam mokslinczіui Rogers'ui wieną kartą pasisekė nuimti fotografiszką paweikslą pinįgo, kurio wisai ne buwo, tikt pirma į jį Rogers ilgai žiurėjo ir praszalinęs pinįgą, jo wieton padėjo fotografiszką lentutę. Tas galėjo atsitikti per tai, kad isz Rogerso akių ėjo spinduliai, kurie ir padarė ant fotografiszkos lentutės paweikslą pinįgo, į kuri įsai pirma žiurėjo. Dabar ant to nereikia jau nė į pinįgą žiurėti, užtenka apie jį mislyti, o fotografiją mislijamo daikto atmusza iszrąstas Edisono sunaus aparatas.

Tirinėtojas de Roche darė experimentus ne su ypatiszku teip wadinamu medium, bet su paprastai hipnotizuota ypata. Isz kuno užmigdyto atsiskyrė kaipi miglos du stulpai: isz deszinės pusės buwo melswos parwos, isz kairės gi rauswos. Kada de Roche pakėlė ranką užmigdyto, ant anos szale stowinczio debesinio stulpo panaszaus į žmogu atsakunczioj pusėj pasirodė iszsiputymas. Prie tolesnio hipnotizawimo abudu stulpai susijungė, bet parwos pasiliko tos paczios. Jeigu de Roche prie tų debesinių stulpų prikiszo deganį briežiuką, tai miegantis jautė skaudėjimą, nors liepsna buwo toli nuo kuno. Įkisztas į tuos stulpus aprukytas stiklas parudo, ant jo pasirodė iszmarginimai kaipi nuo wilnių. Pasitaiko, kad toki atsidalinimai gali pasirodyti ir toli nuo užmigdyto ir jie, pagal jo walia, wėl sugrįžta.

Isz to matote, kad tos newa dwasios ant spiritistų susirinkimų nėra tai kokioms nesuprantamoms dwasioms, bet yra, kaip sako Bitner, tai tikt dalis, atsiskyrimas isz kuno užmigdyto medium, yra tai, teip sakant, persikeitimas, jo kuno dalies isz kieto į teip wadinamą eteriszką, arba, kaip sako Crookes, į spindulinę formą.

Prekė pinįgų.

Ruskas rublis po.....52¾c.
Prusiszkos markės po.....24½c.

Prie kiekwieno pinįgų siuntinio reikia pridėti 30c ant pacztc kasztų.

Pigigai iszsiųsti per "Lietuvos" redakciją greicziausiai suwaikszczioj ir niekada negali pražuti, nes mes siunczіame per bagocziausias bankas ir kiekwieną siuntinį asekuruojame.

NAUJOS KNĮGOS.

Daugiausiai isz prigimties mokslo. Naudingi skaitymai. Pagal M. Brzezinski, N. sutaisyti. Tilžej. 1898 m. 120 puslapiu.

Knįgutė labai naudinga. Telpa czia pradinės žinios apie wisokius ant žemės gywenanczius gywus sutwėrimus: žwėris, paukszczius, driežus, warles ir tt., apie augmenis ir apie iszkasamus isz žemės daiktus arba mineralus. Kalba gera ir suprantamai ir ne apszwiestam žmogui wiskas apraszyta. Daug wienok yra drukoriszkų klaidų. Rugojame mes, kad ant mokinimo waikų lietuwiszkose mokslainėse, apart Aiszbes Elementoriaus, nėra ant skaitymo nė jokių rankwedžių. Szita knįgutė tiks ant skaitymo tiems waikams, kurie jau pabaigė elementorių. Tegul tikt musų mokintojai apie jos parsigabenimą pasirupys. Knįgutėj yra daug paweikslėlių.

Pirmutine paszelpa umai susirgus, teipogi geralai alkoholiniai ir taboka. Tilžeje. 1898 m. 24 puslapiai.

Knįgutė apdirbta pagal paraszytą lenkiszkai D-ro Buiwido. Telpa czia reikalingiausios rodos, ką daryti netikėtai susirgus ir kaip gelbėti ligonį. Szitą knįgutę priderėtų turėti kiekwienam kaimiecziui, kadangi ant kaimų žmonis tankiausiai pasiekia wisokios nelaimės prie darbo, o ant wietos daktaro nėra; todėl kaimietis turi mokėti pats gelbėti umai susirgusius. Užbaigoj pridėti pamokinįmai apie wodingumą alkoholinių arba swaiginanczių gėrymų.

Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado. Tilžej. 1898 m. 28 puslapiai.

Maža tai knįgutė, bet pamokinanti ir naudinga, sutaisyta pagal lenkiszką to paties wardo, paraszytą Piotrowskio. Telpa czia pamokinimai apie atsiradimą akmenų ant musų laukų, iszaiszkinimai, kodėl tie laukiniai akmens ne wisur yra, bet wienur jų yra daugiaus negu žmonės norėtų, kitur gi wisai jų nėra. Yra czia teipogi pamokinimai apie uolas žemės pawirsziaus sluogsniuose ir iszaiszkinimai, kaip tie sluogsniai pasidarė. Prie apraszymo yra paiszkinanti rasztą paweikslėliai.

Saules ir menulio užtemimai. Tilžeje. 1898 m. 35 puslapiai.

Apraszo czia kiekwienam suprantamai saulės ir mėnulio užtemimus, paaiszkina priežastis, kurių dėl užtemimai atsitinka. Knįgutė sutaisyta pagal lenkiszką tokio jau wardo, paraszytą Brzezinskio. Ant paaiszkinimo tų apsireiszkimų pridėti paweikslėliai. Knįgutė naudinga norintiems apsiszwiesti.

Intekme socijaliszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Vokiszkai parasze I. Stern, lietuwiszkai werte J. Szidaras. Plymouth, Pa. Kasztais ir spauda "Vienybes Lietuwninku", 1898 m.

Weikalėlis tasai tilpo "Vienybei", dabar isz jos skyrium atmusztas. Paskirtas jau truputį apsiskaitusiems. Autorius iszaiszkina kokią wodingą įtekmę turi socijaliszkos gywenimo sanlygos ant wisų kulturos szakų, aiszkiai parodo, kad kiekwienas anormaliszkumas wodingai atsiliepia ne tikt ant pawienų žmonių gywenimo, ant jų budo, bet turi įtekmę ant czielų tautų, stabdo jų kulturiszką kilimą; isz kulturos waisių ne gali naudotiesi wisi tautos sanariai, bet tikt parinkti. Knįgutė naudinga, ypacz lietuwiai darbinįkai priwalo su ja susipažinti, o supras daug dalykų.

Geriausios maldaknįgės.

Sziose dienose gawome isz Prusų didelį transportą naujausių ir gražiausių maldaknįgų po wardu MAŽAS AUKSO ALTORIUS. Tokių gražių knįgelių lietuwiszkoje kalboje dar niekada ne buwo ant swieto. Knįgelė turi 303 puslapius, gražios baltos slidžios popieros, randasi joje wisos reikalingos maldos, rażanucziai, stacijos ir tt. miszių maldos wisos su abrozėliais, o miszparai ir daugelis giesmių yra dwiejose kalbose: lietuwiszkai ir lotyniszkai. Prekė tos knįgelės: apdaruose balto celluloido su iszkilusia kwietkele $1.50; Balto Celluloido o kwietkos ir kryželiai iszsodyti perlu ir nikeliu $2.00. Szitų paczių knįgelių apstelawome ir daugiaus, pigesniuose apdaruose. Kas nori žinoti apie kitas knįgas, tegul perskaito knįgų kataliogą. Prisiųsdami pinįgus uždėkite szitokį adresą.

A. Olszewskis,
Sub Station No 60. Chicago, Ill.

Lietuvių Prateviai

MAŽOJOJE AZIJOJE,

nuo senoves iki jie pateko po valdžia Persu.

Parasze Lietuvos Myletojas.

Įženga.

Triusas garbaus musų tautieczio, D-ro Jono Basanavyczіaus, ir tyrinėjimai jo apie pereitę Thrakų bei tųjų gentystą su Lietuvių tauta, suteikė man įkvėpimą atsižvelgti atgal į senovę ir pajieszkoti senovės rasztuose, kokios gentės buvo lietuvių tautos pirmtakunais ir pratėviais, kur jos gyveno ir kokį likimą turėjusios yra. Beskaitant istoriją Herodoto ir besvarstant gentystas senovės tautų Mažojoje Azijoje, man pasirodė, jog gentės Phrygų, Lydų, Kariszkių, Trojėnų ir keletas kitų turėjo stovėti artimoje gentystoje su gente Thrakų kaip Azijos teip ir Europos, ir tokiu budu tiesiog ar vingiais turėjo buti gentystoje su Lietuvių tauta. Netiktai budas minėtų genczių, bet teipgi vardai vietų (upių, kalnų, miestų, žmonių ir tt.) liudyja mums tą teisybę. Rods savo darbe asz mažai apsistojau ant iszrodymo tokios gentystos, bet skaitytojas, manding, pats galės patėmyti, jog vardai, kaip Kaunas, Lida, Prienai (Priėnė), Sangaris ir tt. dar po sziai dienai Lietuvoje užsilaikę yra. Kas link to, kokia gentysta buvo terp augszczіaus minėtų genczių su Lietuvių tauta, tai dabar butu sunku pasakyti; vienok man rodosi, jog gentysta bus tokia pat, kaip sziądien randame ją terp Lietuvių (Dzukų, Kapsų, Guogų ir tt.), Žemaiczių, iszmirusių Prusų, ir Latvių. Matomai—visos gentės yra iszdygusios isz vieno lopszio, o pasisklaidymas jų ivairiose szalyse iszdirbo skirtumus terp jų kulturiszkus, budiszkus ir kalbiszkus; prieg tam priemaisza svetimo kraujo—Semitiszko, Graikiszko, Skythiszko ir tt.—prisidėjo prie atsitolinimo vienos gentės nuo kitos, ne tik dvasiszkai, bet teip gi budavonėje kuno.

Lietuviai nėra pratę patys tyrinėti senoviszkas liekanas savo kraszte, Lietuvoje, užsilikusias; tacziaus tos liekanos turi svarbų ženklinimą dėl istorijos. Ne sznekėsiu apie kitus dalykus, tiktai priminsiu Lietuvos pylekalnius. Kaip žmogus stebiesi, kada skaitydamas senovės rasztus, užtinki paminėjimą apie tokius pat pylekalnius senovės Lydijoje, parengtus per tosios karalius kaipo mauzolėumus! Velycziau, idant mano triusas atkreiptų akį tautieczių ant senoviszkų liekanų Lietuvoje, kurias vėliaus galima butu palyginti su liekanomis musų gentainių Mažojoje Azijoje ir Thrakijoje.

Dėl savo triuso asz ne jieszkau garbės originaliszkumo — nes panaudojau veikalus Rawlinsono (History of Herodotus, Origin of Nations), Grote's (History of Greece), apart daugelio mažesnių veikalų, palypstinczių praeitę gyventojų Mažosios Azijos. Ypatingai gi naudojausi isz Fragmentų Lydų istoriko Xantho ir isz Istorijos Herodoto, apie kuriuos czion pasivelinu pridurti keletą žodžių, kadangi tiedu rasztinįkai yra labai svarbiu szaltiniu dėl musų triuso.

Xanthas, Lydas isz Sardžių, gyveno pusėje 5to szimtmeczio pirm Kristaus gimimo ir buvo paraszęs ilgą istoriją savo tėvynės, Lydijos; ten jis buvo surinkęs žinias netiktai apie vėlesnę dynastiją Mermnadų, bet teipgi apie laikus senos Heraklydų dynastijos, o net dynastijos Atyadų. Jam rupėjo isztyrinėjimai etnologiszki, linguistiszki ir gėologiszki, kaip matytis isz jo Fragmentų (Fr. 1, 3, 4, ir 8); jis buvo paraszęs istoriją, regimai, netoli besiskirianczią pobudžiu savo medegos nuo istorijos Herodoto. Jam teipgi priskaito paraszymą knįgos apie Magų kunigiją, bet toji yra labai retai kur pamenama (per Diogenes Laertius ir Clemens Alexandrinus), ir dėlto yra tula abejonė apie tąjį jo veikalą. Sako, kad Xanthus ėsąs gimęs 499 m. pirm Kristaus gimimo. (Cp. Mullerio Frag. Hist. Gr.)

Kitas vėl senovės rasztinįkas, ant kurio mes daugiausiai galime pasiremti, tai garsusis *Herodotas*, kuris teipgi klestėjo 5tame szimtmetyje. Tasai raszė savo istoriją apie 430 metus pirm gemant Kristui; taigi jis prigulėjo prie gentkartės, kuri atėjo po garsių kareivių prie Salamidos salos. Teip Dionysius isz Halikarnasso (Judicium de Thucyd. c. V. vol. VI. p. 820) sako: *Herodotos genomenos oligo proteron ton Persikon*, o palei Pamphilą (Ap. Aul. Gell. Noct. Attic: XV. 23) sako Herodotą gimus 584 m. pirm Kristaus. Suidas, kompilatarius 11tame szimtmetyje musų ėros, sako teip: *Herodotos, Lyxou kai Dryous Hallikarnassous, ton epifanon, kai adelfon eschekos Theodoron.* Matomai Hėrodotas yra turėjęs gentis kiltus ir įtekmingus, kurie gyveno ant salos Chios (Herod VIII. 132). Jaunystoje Herodotas buvo mokęsi grammatiką, gymnastiką ir muziką, kurie tai dalykai buvo paprastai iszguldomi terp Graikų; nuo turtingesnių ukėsų buvo dar reikalaujama pažintis literaturos, ypatingai poėzijos, teip gi žinojimas philozophiskų systemų bei mitrumas rhetorikoje. Herodotas perleido daug laiko kelionėse; jis aplankė Babyloniją, Arderikką arti Suzos, tolymas dalis Aigypto (aplink 460—455m.), Skythiją (pirm 450 m.), Kolchis, Thrakiją, Kyrėnę, Žantę, Dodoną ir Magna Graecia. Savo gimtinėje, Mažojoje Azijoje, jis gerai žino, apart Karijos, kur jis buvo gimęs, Lydiją. Myziją, Troas, miestus palei Hellespontą, Prokonnezą, Kyciką, isztaką Trakiszkojo Bosphoro, sziaurinį pamarį; ir teipgi Kilikiją, Lykiją, Kauną, Ephezą, isztakas Majandro, Skamandro ir Kaistraus upių, karaliszką vieszkelį nuo Sardžių iki Suzai. Jis teipgi aplankė Krestoną, Chalkidikę, Byzantioną, Athos, ir kelią Kserksio nuo Sesto iki Athenų. Jis pažįsta salas Samos, Rhodos, Kypros, Dėlos, Paros, Thasos, Samothrakę (Žiam-trakius?), Krėtą, Kytherą ir Aiginą. Apie Skythiją jis truputį daugiaus žino negu jos pajurį terp isztakų Dunojaus ir Dnėperio; jis ne buvo gilyn nukakęs į Trakiją. Iszsižiuri, lyg apsibudamas Thurium'e apie 40 metus savo amžiaus, nenuoalsus keleivis nurimo ir pastojo tykiu tyrinėtoju ir užsidarusiu rasztinįku.

Suidas pasakoja, kad Herodotas buvo priverstas bėgti isz Hallikarnasso į Samos nuo terionybės Lygdamio, vaikvaikio Artemizijos, kurs buvo myriu nukorojęs Panyazį, jo dėdę (ar pusbrolį); kad czion (Samos) jis pasisavino Joniszkių Graikų tarmę, ir toje raszė savo Istoriją; kad po tulam laikui jis sugrįžo atgal ir pastojo vadovu maiszto, kur Hallikarnassas atgavo savo laisvę, o Lygdamis tapo iszguitas; ir kad tuomet matydamas, jog kiti ukėsai jo neužkenczia, jis pametė savo szalį, ir prisidėjo prie Athenėnų kolionizacijos Thuriume, kurioj vietoj jis numirė ir tapo palaidotas. Antraszas ant kapo istoriko tapo Thuriume toks padėtas:

Herodoton Lyxeo kryptei konis hede thanonta,
Jados archaies histories prytanin.
Dorieon patres blastont apo, ton ar apleton
Momon, hypekprofygon Thouron esche patren.

Halikarnasse, turbut, Herodotas gyveno iki 447 m., po ko jis apsibuvo Athėnuose. Jau 446 m. Athenėnų susirinkimas nutarė jam paskirti dovaną—10 talentų (apie 12000 doliarų) už jo istoriszką triusą, kurį jis buvo skaitęs vieszai Athenėnams. Sakoma yra, kad Oloras su savo sunumi Thukydidžiu, buvęs ant vienos isz tokių atskaitų, ir tasai (Thukydidis) buvo pajudintas iki aszarų per Herodoto skaitymą. Tada Hėrodotas, tai patėmyjęs, atsigrįžęs tarė Olorui, kurs stovėjo arti savo sunaus: "Olore, tavo sunaus duszia trokszta žinios". Galimu yra daigtu, kad Thukydidis, tuomet apie 24 metus senas, nuo tos aplinkybės gavo impulsą dėl istoriszkų tyrinėjimų ir raszymų. Vėliaus Sophokles paraszė poėmą ant garbės Herodotui, aplink 440 m. Tuom tarpu 443 m. Hėrodotas iszkeliavo į Italiją kaipo naujokas Thuriume po vada Lampono. Po maisztui Sybarėnų, naujokynė tapo įrengta pagal Athėniszką budą, ir priėmė kaipo papėdę savo jurisprudencijos įstatymų kodeksą Charondo, bet 412 m., nenusidavus expedicijai į Siciliją, naujokynė pamiszo priesz metropolį, ir iszvijo visus Athėniszkus naujokus. Tarpe bendrų Hėrodoto czion buvo architektas Hippodamas, oratorius Lyzias ir jo brolis Polemarchos, Protagoras, ir Empedoklės isz Agrigento. Isz tos naujokynės Hėrodotas apsilankė Athėnuose 436 m., ir turbut vėliaus. Metas jo mirimo nėra tikrai sužinomas, bet aiszku yra, kad jis nedagyveno iki ekspedicijai į Siciliją 415 m.; regis jis pasimirė pargrįžęs nuo pasikieminėjimo Athėnuose, aplink 425 m.

I.

Turanai, Semitai ir Indo-Europėnai Vakarinėje Azijoje.

Vakarinė Azija regimai galėjo buti lopsziu žmonių veislės, nes keletas ethniszkų szakų žmogiszkos szeimynos czion buvo labiaus susigaubusios ir susimaiszusios negu kur kitur senovės sviete: Semitai, Indo-Europėnai ir Turanai szitoje žemės dalyje labai akyvai ir painiai vieni terp kitų maiszėsi. Ir sziądien Indo-Europėnai su Semitais didesnėje dalyje užgyvena tą szalį, o Turaniszkasis gaivalas isz padonystos iszsikėlė į vieszpataujancziąją veislę.

Nuo gilios senovės ant viso ploto Vakarinės Azijos randame iszsimėcziusius *Skythiszkus* arba *Turaniszkus* gyventojus. Kalba jų nėra gerai apsklembta kalbų szeimyna, ir D-ras Prichard praminė ją ėsant Allophyliszka. "Turaniszkoji kalba yra gan-greit laipsniu negu forma kalbos; tai regis yra anksczіausias modelis, į kurį žmogiszkoji szneka susimėta prigimtu budu ir, teip sakant, isz savo valios, nes ji yra prastesnė, žiauresnė, stambesnė, ir daug mažiaus isztobulinta negu vėlesnis iszsiplėtojimas Semitizmo ir Arianizmo. Ji ne turi, kaip kad szitos kalbos, visokeriopuose savo iszsiszakojimuose didelio visatino vokabularo, nė gi vienodumo infleksijų. Vienoki žodžiai labai retai pasitaiko; o infleksijos, nors formavojasi pagal tą patį planą, savo elementuose suvis ne panėszi viena į kitą. Tiktai visatiname pobudyje ir palinkime Turanų kalbos, galima sakyti, panėszi viena į kitą.... Principas agglutinacijos, kaip tai vadina, kurs yra jų pažymiausia dėmė, rodosi beveik reikalingu gymiu kiekvienos kalbos, nepastovios ir vienval besimainanczios, ne turinczios jokios literaturos, ir savo butybę užlaikanczios su menka paszneka nomadų (Rawlinson).

Sziądien mokslinczіai visatinai sprendžia, kad Azija isz pradžių buvo užimta Turanų veislės. O kad gilioje senovėje teipgi Europoje gyveno gentės su panaszia forma kalbos, ir kad tos gentės visur tapo pavirszyjamos Indo-Europėnų, kurie ar susiurbė anas į savę, ar suvijo į pakampes, tai galima matyti isz buveinų Lapponų, Suomių (Finnų), Esthų ir Baskų, kurių tarmės turi Turaniszką gymį.

Pirmapradinė forma kalbos, susižiedusi terp mažiaus civilizuotų genczių, pasiliko nuo gilios senovės iki sziai dienai kalba keturpenktės dalies gyventojų Azijos ir daugelio užkampių Europos. Ją kalba Lapponai ir Finnai, Turkai ir Vengrai, Ostjakai ir Samojėdai, Totoriai ir Thibetėnai, Mongolai, Uz-

(Toliaus bus.)

Swetimi Balsai.

Lenkiszkame laikrasztyje "Przegląd Wszechpolski", korespondencijoj isz Lomžos, Kaimietis (Wiesniak), matomai ne labai užkencziantis lietuwių, raszo:

"Sziaurrytinė dalis Lomžos gub. priguli prie Seinų dijecezijos. Kada kitos dijecezijos turi ant sawo sprando unijotų klausymą, Seininė turi kariauti su lietuwiszku; tas paeina nuo to, kad dideli dalis kunigų paeinanczių isz lietuwių, stergiasi priskiepyti lietuwiszką seperatizmą ir ant kiekwieno žingsnio aiszkiai rodo sawo tautiszką skirtumą; lengwa suprasti, kaip isz to džiaugiasi musų draugai maskoliai. Apart to, czianykszte dwasiszkija skiriasi žymiai nuo kitų sawo sandraugų menka inteligencija, menkais tautiszkais pajautimais ir neiszpasakytu sawo godumu".

Melagingai p. "Wiesniak" apskundžia lietuwius kunigus už platinimą lietuwiszko seperatizmo Lomžos gub., kadangi czia nėra lietuwių, todėl nėra ant ko statyti tą seperatizmą. Jauni kunigai lietuwiszkos kilmės tikt ten reikalauja sugrąžinimo lietuwiszkos kalbos į bažnyczias, kur lenkų beweik nėra, kur parapija užlaiko wien lietuwiai, bet senų kunigų lenkintojų lietuwiszka kalba isz bažnyczių tapo iszwyta. Tokiuose atsitikimuse tie jauni kunigai ne bando sėti lietuwiszką seperatizmą, bet užtaria už nuskriaustus lenkų lietuwius. Teip buwo antai Lazdijuose, Wisztytyj, teip yra Kalwarijoj ir t. t.

Kasgi yra tas lenkų niekinamas lietuwiszkas seperatizmas? Kad lietuwiai ne lenkai, tą numano kiekwienas sziek tiek apszwiestas lenkas, taigi jau seperatizmui gamta sutwėrė pamatus, duodama lietuwiams atskirą kalbą, o ne jauni lietuwiszkos kilmės kunigai. Lietuwiai geidžia dėl sawo kalbos ir tautystės sawo krasztuose tokių jau tiesų, už kokias kariauja lenkai. Lietuwiai supranta, kad ant iszkariawimo tautiszkų tiesų jiems naudinga maskolijoj kariauti priesz Maskolių neteisybes isz wien su lenkais, bet ant to reikia, kad lenkai sawo reikalawimuose skirtusi nuo maskolių, kad lietuwiams pripažintų tautiszkuose reikaluose tas paczias tiesas, kokių lenkai sau reikalauja. Jeigu gi, kaip iki sziol parodė ir rado prie kiekwienos pragos, lenkai, teip kaip ir maskoliai neužkenczia lietuwių tautiszkos skirtybės, tai kokią naudą lietuwiams gal atgabenti wienybė su lenkais? Kad isz nesutikimų lietuwių su lenkais džiaugiasi maskoliai, tame gal but teisybė, bet nesutikimus ne wien lietuwiai gimdo.

Raszėjas apskundžia jaunus lietuwius kunigus užtai, kad jie aiszkiai rodo sawo tautiszką paėjimą ir iszreiszkia atwirai, ko lietuwiai reikalauja. Mums rodosi, kad ne tas yra lenkų draugas, kuris tyli apie priežastis gimdanczias nesutikimus, bet tas, kuris aiszkiai jas parodo. Tą nuo seniai daro jauni lietuwiszki kunigai ir lietuwiszki inteligentai, bet užtai tuli lenkiszki raszėjai jiems sutei kė paniekinantį wardą litwomanų.

Jeigu isz nesutikimų lietuwių su lenkais džiaugiasi abiejų tautų prieszai maskoliai, tai kodėl mes nesistengiame tuos nesutikimus praszalinti, kodėl lenkų raszėjams nepatinka, jeigu lietuwiai aiszkiai parodo priežastis nesutikimų? Wisi suprantame, kad Maskolijoj reikalai lietuwių ir lenkų wienoki, bet kodėl kowoje su maskolių neteisybėmis lenkai lietuwių neparemia, bet juos net apskundžia? Juk pasiprieszinus lietuwiams gimnazistams Sziauliuose ir kitur, apginantiems sawo kalbą ir tikėjimą, lenkai mokintiniai nėjo isz isz wien su lietuwiais! Kituose atsitikimuose, kur tikt lietuwiai kariauja už tiesas sawo tautos, lenkai ne tikt niekur jų ne paremia, bet juos gaiszina. Todėl, kiekwienas supranta, kad lietuwių seperatizmą, jų atsiskyrimą nuo lenkų gimdo ne lietuwių fanatiszka neužkanta lenkų, bet lenkų pasielgimas. Tegul todėl lenkų raszėjai pažiuri ir į sawo pusę, jeigu geidžia sutikimo su lietuwiais, tegul pasistengia praszalinti priežastis nesutikimų, tegul pasistengia nors jas pažinti. Lietuwos inteligentai, uždėdami laikrasztį "Varpą", jo programą pastatė ant sutarties su lenkais; jeigu sziądien ir jie sawo darbuose nesidairo jau ant lenkų, tai todėl, kad lenkai nė jokiam lietuwių programui ne pritaria, jeigu tikt jis remiasi ant tautiszko skirtumo lenkų ir lietuwių, jeigu lietuwiai nori iszsiliuosuoti isz lenkiszkų wystyklų.

Kaip lenkai wirstanti į maskolius arba wokieczius daro tą tankiausiai isz godumo, teip ir kunigai lietuwiszkos kilmės lenkinanti lietuwius, kaip praktika parodo, daug labiaus atsižymi sawo godumu negu tie, kurie ant kiekwieno žingsnio rodo sawo tautiszką kilmę. Rodydamiesi lietuwiais kunigai lenkų apgywentose parapijose Lomžos gub., juk tuom nepadidįs įplaukimų nuo lenkų. Tą, uums rodosi, supranta ir p. Wiesniak?

Apsaugok sawo pinigus!

Nesinesziok su sawim pinigus, nes gali liauferiai užpuolę juos atimti. Nelaikyk pinigų kuparėlyje, nes jau ne wienam isz kuparėlio pinigus geri draugai iszwogė. Ne dėk juos ant užkawojimo pas žydus ir kitokius, nes jau keletas žydų, o net ir keletas kunigų iszbėgo su sudėtais pinigais. Jeigu nori apsaugoti sawo pinigus nuo prapulties, sudėk juos į pacztą, o paczte niekad ne prapuls, nes už pacztą atsako Suwienytų Walstijų randas. Amerikos randas, norėdamas apsaugoti žmonių pinigus nuo apgawikų, įwedė dabar pacztuose naujus įstatus. Pagal naujai įwestą įstatą kiekwienas žmogus, norintis užkawoti sawo pinigus, gali ateiti ant sawo paczto, sudėt pinigus, o pacztas iszduos jam "money orderį" ant jo paties wardo. Su tuom orderiu, kada tik jis norės, gali gauti sawo pinigus atgal. Jeigu sudėjęs pinigus paczte iszwažiuotų toliaus ir pareikalautų sawo pinigų, gali eit į banką, o paczto orderį kiekwiena banka jam iszmokės be jokių kasztų, gali tą orderį duoti jeib biznieriui, o kiekwienas jį iszmokės. Jeigu orderį pamestų, gali padaryt aplikaciją, o gaus isz paczto duplikatą ir ant duplikato jam pinigus iszmokės. Pawogęs arba radęs pamestą orderį kitas, isz paczto swetimų pinigų ne gaus, nes pacztas iszmoka tikt pažįstamiems. Orderius gali gauti kiekwienoje paczto stacijoje teip lygiai ir musų pacztinėje stacijoje "Sub Station No. 60." Yra tai geriausias budas apsaugojimo pinigų, nes už pacztą atsako Suwienytų Walstijų randas.

Draugysczių Reikalai

Tėmykit Broliai!

Cleveland, Oh. Dr-tė "Lietuwos Sunų", trokszdama patraukti kuo daugiausiai lietuwių, geisdama, kad kiekwienas isz jų galėtu prigulėti į draugystę, ant trijų mėnesių sumažino įstojimo mokestį, taigi nuo dabar iki Naujų Metų kiekwienas lietuwys nuo 18—36 m. gali įstoti į minėtą draugystę mokėdamas įstojimo tikt wieną doliarą. Kiekwienas sanarys gali skaityti dykai knigas isz Draugystės knigyno, kuriame yra į 200 knigų ir keturi laikraszczi. Taigi kiekwienas gali ramiai knigyne praleisti laiką po darbui, wakarais ant skaitymo knigų ir laikraszczių, o ligoje gaus paszelpą. Nepraleiskite, Brangus Broliai, tos progos, o tikt už wieną doliarą busite sanariais Draugystės ir draugais lietuwystės. Pasiskubinkite, nes tik iki Naujų metų bus teip pigus įstojimas. Ateikite ant susirinkimų, kurie atsibuwa kiekwieną antrą mėnesio nedėlią Szwento Petro bažnytinėj salėj.

Protokulų Sekr. Waiszwila.

Didelis Balius!

Philadelphijoj, Pa. Panedėlyj, 10 Spalių, 1898 m. Dr-tė Szw. Juozupo turės sawo balių Pennsylwanijos salėje, 733 Christian ul., prasidės 8 wal. wakare. Grajys geriausia muzika. Dėlto wisus lietuwius ir lietuwaites szirdingai užkwieczia atsilankyti. Įženga wisiems dykai.

Su guodone, KOMITETAS.

Į Liet. Republ. Kliubus!

Prezidentai ir sekretoriai Liet. Republ. Kliubų teiksis suraszyti wardus ir adresus sawo Kliubų wisų sanarių ir prisiųsti suraszą ant rankų Liet. Republ. Susiwienyjimo sekretoriaus ne wėliaus kaip iki 10 d. Spalių 1898 m. Sekretoriaus adresas:

John Jauksztis, 688 W. 18th Pl.

APGARSINIMAS.

Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszczotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; o prekės mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
Sub Station No, 60, Chicago, Ill.

GRAND OPENING!

Atidarės naują saliuną po nr. 589 S. Jefferson st. Chicagoje ant subatos ir nedėlios 8 ir 9 Spalių, darau baliu jo įkurtuwių ant kurio grajys gera muzika, bus szokiai ir gražus pasilinksminimas. Dėlto wisus lietuwius užkwiecziu atsilankyti.

Su guod. JONAS DRAUGELIS.
589 S. Jefferson st., Chicago, Ill.

LIETUWOS keliaujantis Agentas.

W. Kudarauskas, kuris pernai buwo "Lietuvos" keliaujancziu agentu, užsiims agentysta ir szimėt. Jis dabar atsilankys miesteliuose Massachussetts walstijos. Kas nori užsiraszyt laikrasztį "Lietuvą", o ant paczto nemoka susikalbėti, gal užsyraszyt ir prenumeratą užsimokėti musų agentui, W. Kudarauskui, o pinigai bus mums priduoti.

LIETUVOS ISZDAWYSTE.

TĖMYKITE!

Lietuwiai, norinti gauti ligose rodas už dyką ir kaip galima pigiausiai gauti waistus, kreipkitės prie A. L. Greicziuno, Aptiekoriaus ir Studento Medicinos paskutinio kurso Rush Collegijos Mediciniszko skyriaus Chicagos Uniwersiteto. Duoda rodas nuo 5 iki 10 wal. wakaro kas dieną, apart nedėldienių.

Kosciuszko Pharmacy,
162 W. Chicago ave. Chicago Ill.

Pajieszkojimai.

Asz, Antanas Billa, pajieszkau sawo draugų: Jono Petraiczio, Selwestro Latwio, Winco Billos, Izidoriaus Billos, Petro Bružo ir Rafolo Danieliaus. Asz ėsu isz Kauno gub,, Jurbarko parap., Butrimų kaimo. Atsiszaukite ant szio adreso: Antanas Billo,
Box 246, South Manchester, Conn.

Pajieszkau sawo draugų: Jono Keturakio isz Podlesių kaimo, ir Jurgio Tamosziuno isz Ilgakiemio kaimo, abu Fredos gmino, Suwalkų gub., Marijampolės paw. Jie pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Jonas Kudirka,
22 Hill Street, Cleveland, Ohio.

Jurgis Žiginskas, su sawo motere Rože Lukoszewicziute, pajieszko sawo wuoszwės, Jiewos Lukoszewiczienės; pirmiaus jį gyweno Baltimorej, Md. paskui iszwažiawo į Plymouth, Pa. Jau du metai kaip negauname gromatų nuo jos. Ji pati, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Jurgis Žiginskas,
135 W. Camden st., Baltimore, Md.

Laiszkai ant paczto.

1004 Balkin C.	1115 Plocika Maryanna
1015 Bolbok P.	1117 Popinski Michal
1023 Daluszka Joseph	1119 Preikis G.
1024 Debroski-Jan	1121 Prunt Januszek
1030 Dubowis L.	1124 Rehtoris Stefan
1047 Grabarski Fr.	1143 Sidor Michal
1062 Jaskula Michal	1145 Silvenis Josef
1063 Joda Michal	1148 Stamatodski Ant.
1069 Kierakowicz Paul	1159 Towtkus Stanisl.
1076 Kosla Marya	1163 Wilozenski Dzian
1079 Kwuis Jonas	1178 Woitowicz Wojc.
1080 Lukowski Stanisl.	1175 Wojozeszyk M.
1086 Linbelko Stanisl.	1174 Zaszka Maryanna
1092 Maruk L.	1175 Zojes Jan
1110 Patrunky R.	1176 Zimon Jacob.

Knigu Kataliogas.

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku skarbu apdaryta drutoj skuroje, zalatytais krasztais, drucziai apkaustytas ir su kabe " " "	$1.50
Apdaryta szagrine " " "	$2.00
Minksztame apdare " " " "	$3.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj " "	$3.50
Apdaryta baltuose kauluose	$4.00
" melyname ir juodame aksome	$4.00
Balsas Balandeles arba mažas szaltinelis, smagiausia kningele del wyru ir moteriu nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos	75c
Balsas Balandeles didesnis su Officium Parwum	85c
Balsas Balandeles be Officium Parwum szagrino apdaruose	$1.00
Balsas Balandeles su Officium Parwum szagrino apdaruose	$1.25
Balsa Balandeles apdarytas krisztole	$1.50
" aksome	$2.00
Apdaryta baltoj celiulojdoj	$2.50
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose	$3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabe "	$1.50
Senas ir naujas Aukso Altorius, skuroje apkaustytas ir su kabe	$1.50
Senas ir Naujas Aukso Altorius, wokiszkoms litaromis " " " "	$1.60
Maldu Wainikelis, graži mažyte Maldu Knigele, smagi del wyru nesztis in bažnyczia audekliniuose apdaruose	40c
Mažas Aukso altorius, mažyte knygele smagiausia del wyru nesztis in bažnyczia, drutame audekliniame apdare	40c
Meno szw. Marijos Panos	30c
Iszganingi dumojimai ape sopulius szw. Marijos Panos "	20c
Siebukhai Diewo szw. Sakramente "	40c
Tajemnyczios Gywojo Rażanczians	15c
Kanticzkos	75c.
150 psalmu Dowido karaliaus ant paweikslo kanticzku " "	75c

Knigos swietiszkos intalpos.

Anima Vilis, naujausia ir gražiausia pasaka, kurial skaitytojas atsidžiaugt negales	75c
Abecela geriause mokintuwe del waiku	20c.
Amžiaus galas Ponsko Plioto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus	5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaitziu	15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro	10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gyweniemo senowes Grekonu bei Rymionu" "	5c
Apteka Diewo, pasaka	$1.00
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia aprasza kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su ketariais abrozeliais žmogaus pilwo kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti.	30c

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir snieguas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.	30c
Aritmetika. Kniga del iszsimokinimo rokundu	25c
HYGIENA, arba moksias apie užlaikymą sweikatos. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti czielybeje sawo sweikatą, paligintis sawo amži ir mokes užauginti sweikals ir twirtais sawo waikellus. Preke	35c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del szios žemes O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam. Turi puslapiu 364. Preke	$1.00
Ta pati drucziai apdaryta	$1.25.
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima, kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelije Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetjo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.	15c.
Lementorius Lietuwiszkas su poteriais, katekizmais ir mistranturu.	10c
Moksias apie Žemia ir Kitus swietus, ju buwy ir pabalga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in saulia ir in kitas žwaigždžias, kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Yra tai naudingiausia knyga ir reikalingiause del perskaitymo ir pasimokinimo kiekwienam žmogui ant szios pasaules gywenancziam.	75c.
Ta pati drucziai apdaryta	$1.00
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNYNYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapnynku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapnynyka.—su 310 aiszkiu abrozeliu.—su apraszymu planetu ir paslapeziu kokias senowes žmones wartojo del inspejimo ateities.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuoti gali. 50c Apdarytas	60c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.	25c
Pulki istorija ape Kantris Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybia bedu ir wargu kantrei iszkentejo	20c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir wylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Paswelkinimai (pawinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke.	50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apysaka del jaunumenes. " "	25c

Lietuwiszkų Knigų

kuopigiausei iszpardawoju, surasza tujų užpraszant reik 5c. markutę į gromatą įdeti; pinigai pasabnas siuncziasi popierinei, registrawotoj gromatoj.

Adresas:

W. KALWAITIS,
Tilsit, (Ostpr.) **Germany.**

$100 NAGRADOS $100

užmokėsiu kiekwienam, kuris tapo iszgydytas isz ligų įgytų per jaunystės iszdykumą (ononizmą) NAMINEMIS GYDYKLOMIS. Teip iszsigydyti ne galima, bet jeigu kenti ant nerwų turi apsilpnytas lytiszkas dalis kuno per ononizmą, ar poluciją, kenti galwos skaudėjimą pilwo užkietėjimo, miegot negalėjimą ir kitas tam panaszes silpnybes, raszyk sziądien pas mane, o asz atsiųsiu tau apraszymą kaip asz iszsigydžiau trumpu laiku isz tokių pat ligų kelių metų kentėjimo. Apraszymą prisiųsiu užpeczėtytame koperte ir apie tawo gromatas nieks nedažinos. Įdėk už 2c. markę ir raszyk pas:

FRED WILSON,
(2—12) Box 386, Kenosha, Wis.

UKININKAS, Lietuwos ukinįku laikrasztis, iszeina wieną kartą kas mėnesį, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 2½ markės, Amerikon prisiunėjant 4 markės arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir mokslo, dwimėnesinis laikrasztis, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 3 auksinus, Amerikon ir kitur prisiunciant 4 auksinus (Markes).

Pinigus ir laiszkus į **Ukininko** ir **Varpo** redakciją siuncziant reik toks adresas padėti:

J. LAPINAS,
Tilsit (Ost-Pr.) **Germany.**

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotogr fijas, už tuzina tiktai

$2 00

Ant weseliu ir kitokiu reikalu nujima Fotogra fijas kopulk ausei.

TĖWYNĖS SARGAS

mėnesinis laikrasztis su paveikslėliais

Treczius metus

stovi ant sargybos lietuvių tautos: szviesos, tikėjimo ir kalbos.

Kasztuoja ant metu $1.00

Pernykszczius ir užpernykszczius numerius galima gauti už 50c.

Vienas numeris yra siuncziamas ant pa žiuros uždyką.

Raszant reikia padėti adresą:

Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Av., Scranton, Pa.

Wisi wyrai pas Baltrukony!

Rasite szalta alų, seniauses arielkas, wyna net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos.

Atsilankykite po nr.

11 N. River Side St.,
Waterbury, Conn.

Szaknys ir Zolės isz Europos.

Pasinaudokite ligoniai wisokiose ligose. Wisokios szaknys ir krajawi laszai, kas tik kokių reikalauja ant iszgydymo skaudėjimo dantų, galwos, reumatizmo ir tt., teiposgi Trajanka susidedanti isz 70 wisokių gydomų szaknų pareina isz paczios Lietuwos. Kas tik kokių gyduolių reikalauja tegul atsiszaukia pas manę ant szio adreso:

J. M. Brundza,
518 W. Spruce st, Mahanoy City, Pa.

Official Publication.

Annual Statement of the LUMBERMEN'S MUTUAL INSURANCE COMPANY of Chicago, in the State of Illinois on the 31st day of December, 1897; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

No Capital.—Purely Mutual.

ASSETS.

Cash on hand and in bank		$7,821.34
Interest and rents due and accrued		43,20
Premiums in course of collection and transmission		259.38
Amount of premium or deposit notes liable to assessment	$51,565.75	
Total cash assets		$8,123.92

LIABILITIES.

Amount of unearned premiums on all outstanding risks	$4,525.70
All other liabilities	32.26
Total liabilities	$4,557.96

INCOME.

Premiums received during the year in Cash	$8,780.84
Interest, rents and dividends during the year	646.82
Amount received from all other sources	359.07
Total income	$9,786.73

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$6,128.67
Scrip paid during the year	262.93
Commisions, salaries and rents paid during the year	3,495.69
Amount of all other expendit'r's	10.08
Total expenditures	$9,897.37

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$723,000.00
Total premiums received during the year in Illinois	$8,526.50
Total losses incurred during the year in Illinois	$6,128.67
Total amount of risks outstanding	$777,185.00

EDWARD HINES, PRES.
E. E. HOOPER, SEC'Y.

Subscribed and sworn to before me this 12th day of January, 1898.

CHARLES W. CHANDLER,
(SEAL.) Notary Public.

Official Publication.

Annual Statement of the COAL OPERATORS MUTUAL FIRE INSURANCE COMPANY of Springfield, in the State of Illinois, on the 31st day of December, 1897; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

No Capital.—Purely Mutual.

ASSETS.

Market value of bonds & stocks		$5,162.50
Cash on hand and in bank		8,657.92
Bills receivable and agents' debit balances		3,782.36
Net premiums in course of collection and transmission		932.90
Amount of premium or deposit notes liable to assessment	$36,416.95	
Total cash assets		$18,535.68

LIABILITIES.

Amount of unearned premiums on all outstanding risks	$6,402.82
Total liabilities	$6,402.82

INCOME.

Premium received during the year in Cash	$8,690.57
Interest, rents and dividends during the year	184.65
Total income	$8,875.22

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$2,085.19
Paid during the year to members	266.59
Commissions, salaries and rents paid during the year	2,111.04
Taxes paid during the year (including fees, etc., of Insurance Departments)	90.00
Amount of all other expendit'r's	76.50
Total expenditures	$4,629.32

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$663,268.32
Total premiums received during the year in Illinois	$8,690.57
Total losses incurred during the year in Illinois	$2,085.19
Total amount of risks outstanding	$630,550.72

CHARLES RIDGELY, VICE PRES.
CHARLES V. HICKOX, SEC'Y.

Subscribed and sworn to before me this 8th day of February, 1898.

AD. F. DEICKEN,
(SEAL.) Notary Public.

Official Publication.

Annual Statement of the ADDISON FARMERS MUTUAL INSURANCE COMPANY of Addison, in the State of Illinois on the 31st day of December, 1897; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

No Capital.—Purely Mutual.

ASSETS.

Loans and mortgages	$20,250.00
Market value of bonds & stocks	400.00
Cash on hand and in bank	9,084.39
Interest and rents due and accrued	901.00
Premiums in course of collection and transmission	1,571.36
Amount of premium or deposit notes liable to assessment	$110,574.56
Total cash assets	$32,206.75

LIABILITIES.

Amount of unearned premiums on all outstanding risks	$13,294.16
Total liabilities	$13,294.16

INCOME.

Premiums received during the year in Cash	$5,246.40
Interest, rents and dividends during the year	1,164.50
Total income	$6,410.90

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$5,764.40
Paid during the year to members	82.50
Commissions, salaries and rents paid during the year	1,069.60
Amount of all other expendit'r's	237.28
Total expenditures	$7,153.78

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$379,536.00
Total premiums received during the year in Illinois	$4,835.53
Total losses incurred during the year in Illinois	$5,764.40
Total amount of risks outstanding	$2,368,032.00

FRANCIS STOEHLKE, PRES.
OTTO A. FISCHER, SEC'Y.

Subscribed and sworn to before me this 3rd day of February, 1898.

HENRY L. GLOS,
(SEAL.) Notary Public.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestinga, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka,

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

"KOSCIUSZKO PHARMACY"

162 W. Chicago Av., Chicago, Ill.

Sziuomi paduodam del žinios Lietuwiams, jog nuo szios dienos mes radom už reikalinga parsikwiesti poną Andrių L. Graiczuną į sawo aptieką, kuris kaip didumeno Jusų Tautieczių pažįsta, kad jis yra netik geras Tautietis, bet wienas isz geresnių aptiekorių mieste Chicagoje: prietam kaipo studentas paskutinio kurso geriausios mediciniszkos akademijos, prižadėjo ant musų meldimo kiekwienam Lietuwiui, kuris reikalaus, duoti daktariszką rodą už dyka. Pasitikėdami, kad Lietuwiai atsilankys pas sawo tautieti. Pasiliekam su guodone,

KOSCIUSZKO PHARMACY,
162 W. Chicago Av. **CHICAGO, ILL.**

N. B. — Pons A. L. Graiczunas žinodams, jog Lietuwiai daugiausiai yra pripratę ir įtikėję į liekarstas seno krajaus. Mes pripažinom už reikalingą pargabenti jas ir tuom parodyti, kad mes paduodam szį apgarsinimą ne dėl amerikoniszko "humbugo", bet dėl naudos ligoniams ir warguoliams—atsiszaukantiems per laiszkus su apraszymu sawos ligos. Musų daktarai su studenta A. L. Graiczunu po perskaitimui laiszkų įsiuncziam liekarstas į wisas szalis swieto už numažinta prekę. Ligos sekretnos ar limpanczios, bus didžiausiame sekretė užlaikomos.

NOTARIJUSZAS.
CLAIM ADJUSTER.

F. P. Bradchulis

— UŽSIIMA —

wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidumus ir t. t.

Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:

F. P. Bradchulis,
954 33rd St., CHICAGO.
Telefon: Yards 709.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

Lietuwiszkas Saliunas

užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga del szwiežiai atwažewusių į Chicagą. Prie to turi gerą sale del mitingu, szokių ir kitokių zabowų.

S. LELIASZIUS,
650 S. Canal St., CHICAGO.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewicziu,

768 Bank ir River Side Sts.
Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užkwiecziu wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

P. K. BRUCHAS,
užlaiko didele

Krautuwe

Laikrodžių, Laikrodelių, Žiedų, Spilkų ir tt.

Szliubinius Žiedus
padaro ant orderio už pigiause prekę.

954 33rd St., Chicago, Ill.

M. A. Pawlauskas,

Dirba ir taiso wisokius daiktus isz aukso ir sidabro, teipogi taiso ir parduoda laikrodžius, laikrodelius, lenciugelius, žiedus, spilkas, muzikaliszkus instrumentus ir geriauses "Singer" siuwamas maszinas už pinigus ir ant iszmokescziu.

Szliubiniai Žiedai
isz geriausio aukso, nuo 56 iki 72 probos
nuo $3 iki $6.

Kam koki daiktai yra ant greito reikalingi, padarau juos ant palaukimo per walanda. Prekes mano yra pigesnes negu wisame Chicagos mieste. Ateikite ir persitikrinkite. Su guodone,

M. A. PAWLAUSKAS,
24 Foreman St., Cleveland, O.